

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663**

Sectio II. Dubia de Templorum immunitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](#)

ESCORI
Theol. M.
Tom. V. VI.
Eccles.

4 Theologiæ Moral. Lib. LIV.

Bonac. to. 2. d. 3. q. 7. §. 2. nn. 10. Azor to. 1. l. 9. c.
9. q. 9. Suar. l. 3. c. 9. nn. 8. Conat. l. 2. m. 2. c. 20.
n. 3. & 18.

^{18.} Extrahens igitur delinqüentem è loco sacro primò peccat criminis facti legij. Quia graviter injuriam loco sacro gerit, in cuius reuelementum concessum est immunitatis privilegium. Deinde graniter delinqüit peccato iniusti viae. Quia iniuria afficit delinqüentem habentem ius restendi. Unde qui per vim delinqüentem extixit, tenetur ad restitutionem omnium dñorum, quæ inde passas est delinqüentes. Quia ex criminis contra ius alterius restituendis obligatio. D. th. 2. 2. q. 6. 2. a. 2. Suar. l. 3. c. 13. n. 4. & 9. Val. to. 3. d. 6. q. 15. p. 1. Suar. l. 3. c. 13. n. 6.

^{19.} Varias penas incurrit immunitatis Ecclesiæ violator: de iure civili incidit in crimen leæ Maiestatis. l. 2. C. de his, qui ad Ecclesiæ. Et alibi decenitum ponendum esse capitali pena, & ultimi supplicij. Sed hec pena non est in vlo. Suar. l. 3. c. 13. n. 6.

^{20.} Iure autem Canonico excommunicatio ferenda, non latet. Sed in constitutione ^{Gregorij} XIV. est excommunicatio lata, ut

constat ex textu. Imò hanc excommunicacionem incurrit mandantes extrahi rem à loco sacro, & iudicis, qui nec mandauerunt extrahere, nec extraxerunt, sed extractum ecclesiæ restituere nolueré, aut morti adjudicarunt. Clar. in præc. § finali, q. 30. & alijs communiter.

Praelati locorum immunitate gaudentium, tenentur delinqüentes confugientes ad locum immunem, consignare se sculari curie illum ^{21.} Gardanum requirent, si cognoverint, aliquod delictum tenentur ab eis commissum fuisse, propter quod im. Praelati immunitatis privilegiorum amiserunt. Constat ex t. i. facit. Gregorij confit. Tamen antequam delinqüentes consignari ad locum scularum confugerent, coram leculari traducuntur, obtemperante est primo ab Episcopo curia delin. po, vel ab eius vicario facultas expressa ca. quenam, piendi, & extrahendi delinqüentem, & debet afflire aliqua persona a Ecclesiastice ad hoc deputata, dum extrahitur: epilocus autem non tenetur stare processu a laica potestate facto, quo offenditur rem priuandum esse immunitate; sed debet ipse nouas probations recipere, ut certo de rei delicto confiter. Diana p. 1. tr. 1. resol. 14. Fill. tr. 15. n. 48.

SECTIO SECUNDA.

Dubia de Templorum Immunitate.

CAPUT V.

Circa ea quibus Templum polluitur.

DVBIVM I

An per coniugalem copulam polluantur Templum?

^{22.} Nonnulla recolo, *Ecclesiæ*, Templum pollui per homicidium. Cap. Propositi, de confœr. Ecc. Per vulneris grauis & iniuriosi inflictionem. C. vii. de confœr. Ecc. Per suspensionem rei in ecclesiæ factam. Quia est actio iudicis nimis loco sacro iniuriosa. Fagund. de prec. Ecc. l. 4. c. 4. n. 17. Nau. sum. c. 2. n. 85. Per sepulturam excommunicati denunciati, aut per callosus manifesti Clerici. C. consuli, de confœr. Ecc. Per sepulturam infidelis, in quo comprehendo puerum non dum baptizatum. Cap. Ecclesiæ. l. & 2. de confœr. dist. 1. Per effusionem seminis mortaliter peccaminosa. C. viii. de confœr. Ecc. in 6. Quæsiemur vero, ut per copulam coniugalem polluantur?

^{23.} Polluitur quidem. Quia ratione loci sacri est peccatum sacrilegij. Sic palud. i. 4. d. 18. a. 4. & dist. 31. q. 3. a. 2. D. Anton. p. 3. ii. l. 20. q. 3. Caiet. sum. v. m. 11. c. vlt. Tol. l. 5. c. 8. n. 14. crat. dec. l. c. 4. n. 16. Val. to. 4. d. 10. q. 6. pnn. 2. §. 7.

Non polluitur. Quia semen effusio non pollutus est Ecclesiæ polluere, nisi sit sacrilegia, & peccaminosa. At copula maritalis non est pecca-

mofa nec sacrilega, etiam si absque necessitate fiat. Ergo non pollutus Ecclesiæ. Minorum probo. Quia non est sacrilegia iure naturæ, vel diuinæ, ut de se confat: neque etiam positiva, nullibi enim talis copula, scandalo excluso, prohibetur. Ita Glos. ad Cap. Ecclesiæ v. emine, de confœr. dist. 1. Valq. l. 2. d. 9. n. 6. Sà, v. Ecclesiæ, sum. 14. Basil. Legion. l. 10. de matr. c. 10. n. 13. alios citans.

Medium tero viam: si copula necessaria sit alteri coniugum ad periculum incontinentiae vitandum, eo quod diu cogatur in ecclesia Medium habitare, sacrilegia non erit, nec per illam Ec. tero viam. Secus si ad hunc finem necessaria non sit. Priorem partem probo, quia non est credendum velle Ecclesiæ coniugem sic periclitantem sui legibus obligare, esset enim nimis dura obligatio. Secundam partem probo. Quia scelera hac necessitate, iure naturali videtur prohibita talis copula in illo loco, est enim eius gravis vilipendium, ea vti ad secundum ita materialiter impene sine necessitate. Mecum. Sayt. l. 5. de confœr. l. 6. n. 19. Azor. p. 1. l. 10. c. 26. q. 15. Suar. to. 1. de Relig. l. 3. c. 8. n. 3.

DVBIVM II

An actiones (quibus Ecclesiæ diximus pollutus) sunt sacrilegia, si occulentes fiant?

^{16.} *Sacrilegia* non sunt. Quia in tantum vi- Non sunt possunt sacrilegia esse, in quantum ^{17.} possunt sacrilegia.

Sect. II de Immunit. Templo.

5

ipsa Ecclesia polluitur: sed non polluitur Ecclesia nisi publica sunt ergo, celsante hac publicatione, non sunt sacrilegia. Sic Greg. dec. p. 1.c. 48.n. 26. Coninch de sacram. q. 83. a. 3. dub. 1. n. 2. Valquez l. 2. d. 9. n. 6. Basil. Legion. l. 10. ae matr. c. 10. n. 5. Tol. l. 5. o. 8. & alij.

^{27.} *Sacrilegia
sunt.* Sunt plane sacrilegia. Quia manere Ecclesiam pollutari effectus est sacrilegij, & quasi pena illi us: Ergo non potest esse sacrilegum per ordinem ad illam penam. Profecto si ob illas actiones Ecclesia interdiceretur, illae actiones peccata, & sacrilegia non essent, quia causant interdicendum, sed potius causant interdictionem, quia sacrilegia sunt: Ergo prius sacrilegium presupponitur. Ita Nau. sum. c. 16. nn. 32. Sanch. l. 9. de matr. d. 1. n. 1. plutes ci-
^{18.} *Cum his
quoniam,* tans. Suar. 10. 1. de Relig. l. 3. o. 2. n. 7.

Cum his tentiens, nego esse sacrilegia, quatenus per ipsas actiones Ecclesia polluitur, sed quia in honorem, & reverentiam loci sacri prohibiti sunt. Nam si sacrilegum non esset, nullus querens de facto Ecclesia illis actionibus polluitur, sequeretur, ræpe Ecclesiam absque sacrilegio polluti. Ponamus namque te homicidio occulte patratus in Ecclesia, poeta vero illud in indicio fassus fuisti. Dic mihi, quandonam illud homicidij habet sacrilegij rationem? Quando commissum est, non habet, quia non polluit Ecclesiam; quando facta est illius confessio, tunc non committitur, & tamen tunc polluit Ecclesia: Ergo polluitur Ecclesia absque sacrilegio. Quapropter dixerim, illas actiones sacrilegas esse, & Ecclesiam in habitu pollutare: vt tamen in actu pollutam maneat, debent illæ actiones manifestari. In iuxta probabilem sententiam debet sententia declaratoria a criminis accedere.

D V B I V M III.

An Homicidium, vulneratio, vel seminis effuso sunt sacrilegia si in Templo fiant independenter ab Ecclesia prohibitum:

^{19.} *Sacrilegia
sunt.* Acrilegia sunt. Quia secula prohibitione Ecclesia, attenta solum loci sanctitate indecentiissimum est, copulam coniugalem fine necessitate in Templo habere. Ergo haec indecentia pronenit ex loci sanctitate: Ergo est sacrilegum. Ergo a fortiori est Sacrilegium vulneratio, homicidium, seminis humanis illicita effusio. Sic Sylvest. v. Confessio. 1. q. 10. Corduba sum. q. 190. Medina Cod. de confess. q. de circumst. loci sacri. Suar. 10. 1. de Relig. l. 3. o. 7. an. 6.

^{30.} *Non sunt
Sacrilegia.* Non sunt sacrilegia iure positivo exclusa. Quia excluso hoc iure intentam peccata in Ecclesia commissa possent esse sacrilegia quantum eius consecrationi, & benedictioni opponuntur. Sed nullum peccatum ex iure naturæ, secula lege politiæ, opponitur consecrationi, aut benedictioni, cum nullum sit, quod consecrationem, aut benedictionem tollat, secula lege positiva id statuente: Ergo nullum est peccatum sacrilegij. Ita Cietan. 2. 2. 9. 99. ad 5. Sotus l. 2. de iust. q. 4. artic. 4. Nauar. sum. c. 6. num. 11. Sanch. l. 9. de matr. d. 15. n. 4. & 5. Basil. l. 10. 6. 10. nn. 9. Valquez l. 2. d. Eccl. & Mend. Theol. Mor. Tom. VII.

98. a. n. 4. Valenz. 2. 2. d. 6. qn. 15. pun. 1. Azor. p. 3. l. 3. c. 31. q. 3. & alij.

Cum his probabilius opinor. Nam si secula lege politiæ, scemini, vel sanguinis effusio sacrilegum constituant, ob indecentiam, quam in locum sacram contineat vi- dentur: etiam tactus impudici, murmuratio, testimonium fallum, alape inflatio, & reliqua omnia peccata sacrilegia esse deberent. At in fere omnium sententia hoc generaliter non admittitur. Ergo non est admittendum sacrilegum in illo peccatis Ecclesiam pollutum, sed secunda lege politiæ. nec ideo fit qualibet peccata facta in loco sacro non habere aliquam malitiam grauiorem. Habent equidem, sed intra eandem speciem vi. Caiet. 2. 2. 9. 7. & alij docent. Sicuti peccata commissa in die feto grauiora sunt commissis dieferato, non tamen mutant speciem necesse sario cunctandam.

^{31.} *Eiusdem
mentis sum.*

D V B I V M IV.

*An Concilia, confabulationes, contra-
dictio politici, & similia in loco sacro
fieri prohibeantur vera, &
rigorosa prohibi-
tione.*

^{32.} *In Cap. dicitur de immunit. Ecclesie in 6. omnes
haec prohibentur actiones dubium autem
est, non vera, ac rigorosa sit prohibitus.
Statu quoque
seu an sit præceptum Ecclesiasticum de illo-
rum vocatione.*

Non vetantur vera, ac rigorosa prohibitio-
ne, ideoque eorum transgressio mortalium non ^{33.} Non ve-
terit nisi ex contemptu, vel cum notabilis dini- tantur præ-
norum officiorum impedimento hant. Quia ceptua
in eo Cap. nullum est verbum præceptuum prohibitio-
respectu subditorum, sed quid conueniens ne.
sit ibidem fieri declaratur. Cessent (inquit) con-
fabulationes, cessent turpia, cessent negotia-
tiones, cessent parlamenta, qui modus dicendi
non videunt præceptum continere. Sic Nau.
de orat. & hor. canon. c. 5. n. 42. Tab. eodem, &
Sylv. q. 2. n. 5.

Vetantur vera, rigorosa ac præceptua pro-
hibitione. Quia textus præcipit ordinariis, vt ^{34.} Præcepti-
subditos compescant authoritate illius Cano-
nis, ad illa vitanda, statu illi canon vim
coadiuvum non haberet, non possent Ordina-
tum authoritate illius subditos per censuras
compescere. Ita Glos. ad illud Cap. Suar. 10. 1. de
Relig. l. 3. o. 6. n. 3. Palao 10. 2. d. vni. de immu-
nit. Ecc. pun. 4. n. 2. & alij.

Huius sententiae validum est fundamentum, ^{35.} Hoc longe
vt subscrivere cogar. Et quidem licet non sint: textus verba præceptua in actu signata, sunt probabi-
tamen in actu exercito, siquidem verbo impe-
rativo prohibentur. Profecto non omnia, que
illo in Cap. præhibentur sub gravi vetantur
piaculo, sed aliqua sub veniali, quia materia
leuitate hedit loci sanctitatem.

A 3

D V B I V M

6 Theologiæ Moralis Lib. LIV.

D V B I V M V.

An prohibiti sint in Ecclesia contractus ab Ecclesiasticis celebrati?

36.
Questionis
statua.

Prohibentur in Ecclesia fieri negotiatio-nes, & præcipue mundinarum. Cap. De-
cer, de immun. Eccl. in. 6. Quibus verbis con-
satis constat, prohibitos esse quoslibet con-
tractus emptionis, & venditionis usum politi-
cum resipientes. Non tamen semper grauis
ibi internenit culpa, sed quando adest nego-
tiatio, id est, expositio ad plures contrahendum
vociferatione, & tumultu. Quæsiem verò,
an contractus hisi ab Ecclesiasticis celebren-
tur, sint prohibiti?

37.
Prohibiti
sunt.

Prohibiti sunt. Quia prohibetur fori cuius-
cumque tumultus. Ergò tam tumultus tam ab
Ecclesiasticis, quam à seculari factus. Et quia
Ecclesiasticis artius obligantur, quam lœculari-
res. Templis reverentiam exhibere. Sic non
nulli Doctores non immeriti, nec immeritò.

38.
Non sunt
prohibiti.

Non sunt prohibiti. Quia si prolatio sen-
tentia Ecclesiastice in illo Cap. non prohibe-
tor, neque contractus Ecclesiastici prohiberi
debet. Ita Nauar. de orat. c. 5. n. 37.

39.
Hoc teneo.

Proferò rationes ab Authoribus primas
sententias concinnunt, debere Ecclesiasticos
in factis locis a contractibus celsare profanis.
At si de rebus Ecclesiasticis contractus sint,
crediderim non obligari ab eis abstinere, nisi
quantum diuinis officiis esse possunt impedi-
menta.

D V B I V M VI.

An loci sacri immunitas, ne ad eum
confugientes vi, aut dolo extrahantur; si latè explicanda?

40.
Questionis
statua.

Iure Canonico, ac civili gravissima irreue-
nientia sit sacris locis si illius confugientes,
nè securè existant vi, aut fraude quis extrahat.
Cap. Inter alia, de immun. Eccl. Cap. Frater. Cap.
Minor. Cap. Reum Cap. Definiuit! Cap. Id con-
stituimus. Trident. fef. 25. c. 20. Quæsiem autem,
an hæc immunitas latè sit interpre-
tanda?

41.
Non est
latè inter-
pretanda.

Latè interpretanda non est. Quia derogat
ius commune, in d. & naturale, quo canetur,
delicta non debere imponita manere. Et quia
hac immunitate fredi andatores improbi reden-
terentur ad crimina perporanda. Sic Conar.
l. 2. var. c. 20. n. 4. Decian. tr. crimin. l. 6. c. 25. m.
14. & c. 28. n. 6. & c. 29. n. 1.

42.
Latè in-
terpretan-
da est.

Latè est expl. canda. Quia est causa pia, &
favorabilis Ecclesia. Et quia est priuilegium
per modum legis in iure communi insertum,
quod latam recipit interpretationem. Ita Alex.
Ambros. de immun. Eccl. c. 10. n. 7. Marc. Anto.
c. 2. 2. præc. n. 2. Marian. Ital. de immun. Eccl. l.
c. 2. §. vni. n. 1. Fatin. in append. immun. c. 2. n. 21.

43.
Hoc se-
quor.

Hinc sententiam, communem quidem, de-
fendendam existimo. Quia nemini in parti-
culari eam video p̄iudicare.

D V B I V M VII.

An profata communitas, ne confugien-
tes ad loca sacra vi extrahantur, inter-
pretatio facienda sit ubilibet iuxta
ius Canonicum aut Ciuale?

Iuxta ius ciuale, & non iuxta Canonicum
fieri debet interpretatio extra Ecclesia loca
in terris Imperii. Quia in pluribus Ponti-
ficiis decretis, præcipue in Cap. inter alia, de ius Ciuale,
immun. Eccl. &c. in Cap. Id constitutus, 17. q. non iuxta
4. leges ciuiles de immunitate Ecclesia loq̄e. Canonica-
tes approbantur. Ergo saltem approbadæ
sunt pro terris Imperij, & pro Iudicibus se-
cularibus authoritatem indicandi ab alio, quā
a Pontifice recipientibus. Sc. Additionat. ad
Angelum de mal. v. q. yod fama publica, p. 19.
lit. B. Alciat. de pref. simp. 3. n. 5. & alij relat. à
Deciano conf. 80. n. 3. lib. 3.

Iuxta ius Canonicum hæc interpretatio est
facienda. Ita Decian. tr. crim. l. 6. c. 25. n. 6. Facienda
Alexand. con. 14. n. 2. & 10. l. 7. Farinac. in ap. ef*i* iux-
pend. de immun. Eccl. c. 2. n. 4. & 31. cum per
ius Canonicum eam Immunitatē induxit, non
quam deinde Principes suis legibus tuitū sit.

Moneo tamen cum Deciano de carcerib. &
carceratis q. 28. n. 6. si dubium aliquod sub-
oriatur super interpretatione iuri Canonici, sensu.
illam interpretationem sequendam else, que
cum iure ciuili conueniat. Quia iura iuribus
conuenire decet, iurum que correctio, quo-
ad fieri possit, vitanda.

C A P V T VI.

Circa loca sacra, quies hec re-
uerentia debetur.

D V B I V M VIII.

An ut loco alicui immunitatis re-
verentia debeatur, necessarium sit ut in
eo Augustissimum Eucharistie Sacra-
mentum permanenter existat?

Ecclesiæ autoritate Episcopi ecclæ,
etiam consecrata non sì, hæc rever-
entia debetur. Cap. Eccl. de immun.
Ecclesiar. Quæsiem verò nū necessarium sit,
vt in ea Eucharistie Sacramentum perma-
nenter existat?

Necessarium est. Quia propter hoc Augu-
stissimum Mysterium est hac immunitas
constituta. Sic Couar. l. 2. var. c. 20. n. 4. Ana-
stal. German. de favor. immun. l. 2. c. 16. n. 26.
Tulchus præc. concl. v. Eccl. & immun. c. 9. n. 19.
Vbi, allegato Claro, testatur, ex confundidine
in pluribus id locis assertari.

Non est necessarium. Quia in Cap. Eccl.,
& in alijs textibus de immunitate loquenti-
bus non expofulatur. Ita Farinac. append. de necessariis
immun.

Se^t. II. De Immun. Templor. 7

^{50.} immunit. c. 7. n. 254. Palao 10. 12. d. vni. de immu-
nit. Ecclesiar. pnn. 6. n. 2.

^{Cum his} ^{spinos.} Cum his tentio. Nam ratio concedendi
hanc immunitatem non est continua Christi
Domini Sacramentalis præalentia; sed quod
talis locus destinatus sit Episcopi authorita-
te ad diuina inihi celebranda.

D V B I V M IX.

*An vi locus sacer immunitate gaudeat,
sit necessarium, ut inibi diuina
celebrentur?*

^{51.} ^{Esse necesse.} **N**ecessarium est. Quia in Cap. Ecclesie, de
immunit. Ecclesiar. dicitur non adimi im-
munitas prælegium Ecclesie, in qua
diuina mylleria celebrantur: Ergo à conser-
vatio sensu adimi debet hoc prælegium Eccle-
sie, in quā diuina non celebrantur. Quoniam
que enim diuina celebrantur, non videtur
Ecclesia, que nec consecrata, neque bene-
dicta est, diuinis obsequiis esse dicata Ita Glof.
ibi, v. celebrentur. Zabarella ibidem. Butri n. 2.
& 3. Innocent. Cap. Inter alia, de immunit. Ec-
clesiarum, v. ad Eccles. Hostien. ibi. Decian.
tr. crimin. 1.6. c. 24. n. 24. Alexand. Anubro. de
immun. Ecclesie. 10. num. 2.

^{52.} ^{Necesse.} Non est necessarium. Quia hic est locus
Religiosus diuinis dicatus obsequiis. Quod ve-
tò in eo diuina non celebrantur per acci-
dens est: sufficit enim, quod celebrari pos-
sint. Nam ex hac aptitudine Ecclesia no-
minatur, vel saltem locus Religiosus dicitur.
Ita Azor. p. 2. l. 9. n. 2. Farinac. q. 28. n. 34. & in
append. de immunit. c. 17. n. 258. Bonac. in 1.
præ. decal. d. 3. q. 7. §. 2. n. 2. Suan. 10. 1. de Re-
lig. h. 3. c. 9. n. 2.

^{53.} ^{Cum his} ^{spinos.} Existimo, eo ipso, quo Ecclesia autoritate
Episcopi primum lapidei apponens fuerit
construxta, immunitate potiri. Nam si talis
Ecclesia fuerit sanguinis, vel seminis effusione
reconciliatione indigeret, ut probat textus in
Cap. si Ecclesia, de confir. Ecclesia. Ergo erat
locus sacer. Ergo immunitate posuitur.

D V B I V M X.

*An extendatur loci sacri immunitas
ad Domum Episcopi cum ultra qua-
draginta passus à Templo Cathedrali
non distat?*

^{54.} ^{Nonnulla} **R**ecolo extendi hanc immunitatem ad
Ecclesiæ nondum perfice construendas.
Ad Tempa interdicta, polluta, diruta, mo-
do non sit Episcopi autoritate, aut sine spe
redificationis: extendi ad totam Ecclesiæ
fabriam, unde confugientes ad eius fores
immunitate fronsunt: item ad claustrum, por-
ticum, ambitum, dormitorium, ad cæmeterium
Ecclesiæ, ad Hospitale Episcopi authori-
tate erectum ad conuentus Religiosorum, se-
cundum totum illud, quod septum est: ad orato-
rium Episcopi facultate erectum, ad ta-

bernaculum Eucharistie, ad Sacerdotemque,
qui illam per plateas ad egressos apportat. Que-
stionem vero, an extendatur prærogativum im-
munitatis ad Episcopi domum? Certum est
extendi ex Cap. Id constitutum 17. q. 4. ibi: Ab
Ecclesia atris, vel domo Episcopi reos ab-
strahere omnino non licet. Quod verum habet
etiam Episcopus absens sit, vel mortuus,
modò non sit alteri domus locata. Marian.
Ital. de immunit. l. 1. c. 4. §. 9. n. 4. Farinac. ap-
pend. de immunit. Eccl. c. 17. n. 270. Dubitatne
vero an hoc verum sit, si domus quadraginta
passus ab Ecclesia Cathedrali distet?

Si distet quadraginta passus non extenditur
ad eam immunitas. Quia consuetudine, & vto ^{55.} Non ex-
forensi sic est receptu. Et quia hæc immu-
nitas ob locum sacrum, qui est Ecclesia con-
sum 40. ceditur: Domus vero Episcopi ad eam ab Eccl. passus di-
clesia distat, neque est Ecclesia, nec illius stat.
confinis: Ergo. Sic Decian. tr. crimin. l. 6. c. 25.
n. 14. Bonac. de immunit. d. 3. q. 7. §. 2. n. 8. Cou.
l. 2. var. c. 2. n. 5.

Extenditur, tametsi ultra quadraginta pa-
sus ab Ecclesia Cathedrali distet. Quia ex-
Extendi-
preesse, & absque illa limitatione in Cap. con-
rur, etiam
stitutum hoc prærogativum domum Episcopi si 40. pa-
conceditur. Ergo limitandum non est, cum sus à Ca-
favorabile sit, ac pium. Et quia si intra qua-
draginta passus deberet dominus Episcopalis distet.
exire, vt hoc prærogatio gaudentia ei
specialis prærogativa conceditur, quæ non
concedatur cuiuslibet alteri domui Ecclesia, vel
Canon. corrum ibidem existenti: cum his om-
nibus in fatis probabili tentient hoc pri-
uilegium sic concessum. Ita Nauar. sum. c. 25.
n. 18. Suar. 10. 1. de Relig. c. 9. n. 9. plures refe-
rens Farinac. de cancer. q. 28. n. 38. Tusclus
præl. v. Ecclesia, concil. 9. n. 11.

Dixerim ferè ex omnibus sententiæ, si domus
Episcopi capellæ, seu oratoriū habeat, vt regu-
lariter habet, gaudere immunitate, etiā ultra fendo. ^{57.} Hoc de-
quadranginta passus ab Ecclesia distet. Quia iā
videtur ratione capellæ locus sacer, ac Reli-
giosus esse. At si capella caret, etiā prima sen-
tentia probabilis sit, probabilitatem secundam
esse reor. Quia domui Episcopi habenti ca-
pellæ omnes fere conueniunt, hanc prærogati-
vum debitam esse, sed ob capellam aut orato-
rium, priuatum, quale communiter Episcopi
habent, non debetur, sicut nec ipsi priuato
oratorio. Ergo afferendum est debitam esse ob
Episcopalem dignitatem.

D V B I V M XI.

*An Cæmeterium, quod Ecclesia conti-
guum non est gaudeat, immunitate.*

Extenditur immunitas ad cæmeterium ^{58.}
Ecclesiæ. Cap. fin. de Eccles. immunit. Hoc Questionis
certum. Dubium vero est, an hoc intelligen-
status. dom sit de cæmetorio Ecclesia contiguo, an
etiam de separato?

Cæmeterium, quod Ecclesia non est con-
tinguum, hac immunitate non gaudet, nisi con-
secratum esse. Quia alias non est, vi-
de locis sacer dici queat. Sic plures relati à
nitate. Deciano l. 6. c. 24. n. 28.

A 4 Quodlibet

Theologiæ Moralis Lib LIV.

60. Quodlibet cemeterium separatum licet, haec fruatur immunitate. Quia eo ipso, quo fidelium sepulchra sit destinatum præsumit ut benedictum esse, & Episcopi autoritate sacratum. Ita Farinac. *append. de immunit. c. 17. n. 26. 4.* Anaf. Germ. *de sacer. immunit. l. 3. n. 3.* Marian. Ital. *de immunit. Ecol. l. 1.c. 4. §. 7. n. 28. & 29.* Nauar. *Sum. c. 25. v. cemeterium, & alij.*

61. Hoc verius longè esse puto. Nam textus absoluē cemeterii hanc prescribit immunitatem: ibi: *Vel carum cemeteriu.* Omnia autem cemeteria Ecclesiæ sunt, sicut contigua ob aliquam causam non apparent.

D V B I V M XII.

An Domus Eminentissimorum Cardinallium & deani immunitatis prius legitorum.

62. Caudem quidem. Gaudem quidem. *Audent quidem non solam si in Vbi existant, sed etiam extra. Quia si hec prærogativa Episcoporum dominibus conceditur, & Cardinalibus Ecclesiæ Principibus potiori ure conceleste videtur. Sic Nauar. Sum. c. 25. n. 18. Decian. *trat. crimin. l. 6. c. 2. n. 15.* Ital. *Clar. practic. §. fin. q. 30.* Turchus v. Ecclesia. *concl. 9. n. 12.* Marian. Ital. *de immunit. Ecol. l. 1.c. 4. §. 9. n. 22.**

63. Non gaudent. Minime gaudent. *Quia cum hoc privilegium non sit in iure fundatum debet ex consuetudine, vel ex speciali induito haberi. At hac consuetudo (si forte aliquando viguit) constitutionibus Gregorij XIII & Sixti V. sublata est. Ita Farinac. *de carcerib. q. 28. num. 4. 8. & in append. de immunit. c. 17. n. 27. 4.* Palao 10. 2. d. vii. *de immunit. Temp. pan. 6. n. 23.**

64. Hoc dicunt exstimo. *Hoc licet illa confuetudo introduci merito porrur ob similitudinem, quam habent cum Episcopilibus dominibus: si iam sublata est ex Pontificum præfata constitutione.*

D V B I V M XIII.

An Domus Clericorum, qua intra 40. Cathedralis Ecclesia, vel 30. aliis passus existunt, fruantur immunitate.

65. Nonnulla suppono. *Suppono, extendi immunitatem hanc ad Ecclesie confines. Cap. sicut antiquitus 17. q. 4. Quod si rotiges, que nomine confinium intelligantur? Respondeo pro Ecclesia Cathedrali quadraginta passus per circuitum eius: pro minori Ecclesia triginta, ibi. Statimius, ut major Ecclesia per circuitum quadraginta passus habeat, capella vero, vel minores Ecclesia triginta. Huiusmodi passus ab ostio Ecclesiæ debent annumerari, quod satis ind cat verbum per circuitum. Farinac. *append. de immunit. c. 18. n. 286.* alii relatis, probat, quemlibet passum quinque pedes, & quemlibet pedem quindecim digitos continere. Iam require, num domus Clericorum*

(supponit enim Glossa citanda, intra illos quadraginta, vel triginta passus solummodo Clericorum domos continet) quæ int̄a circuitum illum Ecclesiarum existunt, hac immunitate fruantur?

Fruantur equidem. Quia textus totum illum circuitum immunitate donat. Et quia Cap. Fruantur *Qusque inueniens 17. q. 4. dicitur, committere immunitatem facile legum qui infregerit Ecclesiæ, vel 15. tringita Ecclesiastico passu qui in circuitu Ecclesiæ fuerint, vel dominos quæ intra predictos passus extiterint: ubi Glossa dicit, Domus Clericorum, nam alie non debent ibi esse ex Cap. Nulla 12. Sic Turchus v. Ecclesia concl. 9. n. 3. & 4. Decian. *tr. crimin. l. 6. c. 2. n. 9.* Farinac. *append. de immunit. c. 18. n. 287.**

Non fruantur. Quia circuitus quadraginta vel tringita passu debet intelligi de ambitu Ecclesiæ dominibus particularibus non diffundituato. Quia talis dominus, sicut & via publica, non potest dici Ecclesiæ circuitus, cum Ecclesiæ dominus non sit. Audi textum in Cap. Definiuit 17. q. 4. In hoc virginia passu numero absque dominorum extrarum re. optato pre-grediendi adiutum obtinabunt. Ex quo fit, non solum dominus laicorum, sed etiam particularum Clericorum existentes intra tringita passus Ecclesiæ hac immunitate non gaudere, sed necessarium requiri ut dominus illius Ecclesiæ sint alias dici non possint in circuitu Ecclesiæ existere. Ita Alberic. *leg. 2. ver. 1.* Ego credo, C. de istis, qui ad Ecclesiæ confugiantur. Marian. Ital. *de immunit. l. 1.c. 4. §. 2. & 3.* Farinac. *append. de immunit. c. 18. n. 291.*

Cum his longè probabilius opinor, si iuri standum. Nam textus in Cap. *quisque pro Cum in prima sententia adductus, nihil circa immunitatem predicationis de dominibus particularibus definit, babilus Duxi si iuri standum. Nam si ad consuetudinem opiniam attendam, certum est, sicut in contrarium iam else, nec quadraginta, vel tringita passum ad immunitatem attendi. Stat. l. 3. de Reuer. debita loco Sacris, c. 9. n. 3. Conar. l. 2. variar. 10. n. 5. Nauar. Sum. c. 25. n. 18. Farinac. *de carceris q. 28. n. 12.**

D V B I V M XIV.

An Privilium immunitatis extenditur ex iure ad tabernaculum Eucharistie, & ad sacerdotem Eucharistiam deportantem:

66. Non extendit ex iure. Quia nullus id statutus statuere Castro Palao 10. 2. de immunitate templi d. vni. pun. 6. n. 24. tendit. Ex iure extendit. Quia cum tota hac Sanctorum Eucharistia ibidem existens extitit, introducta: sequitur eam ipsi Eucharistie potius deberi: ac proinde illam amplexans, id est sacerdotem eam deferentem immunitate fruatur. Ita Farinac. *de carcerib. q. 28. n. 11.* innumeros referens Pet. Gregor. *Summa iuris. l. 3. q. 2. 1. n. 14.* Turchus *prat. v. Ecclesia. concl. 10. n. 33.* Anaf. Germ. *de sacer. immunit. l. 3. c. 26. n. 5. 1.*

Existimo, hoc privalium extendendum ad tabernaculum Eucharistie, si recte illam habent.

Sect. II. De Immun. Templor.

9

sententiam beativel ad Sacerdotem Eucharistiam depo-
amplior. tante per plateas. Attamen hoc primitum
ex iure non haberi certum existimose sed solum
confuetudine esse introductum, & merito;
qua pietatem fons, denotionem ac reueren-
tiam tanto Sacramento debita excitat. Qua-
re consuetudo ut vim legis obtinens expe-
cunda est, & iuxta illam causæ decidenda.
Mecum Suar. 10.1.de Relig. l.3.c.9.m.10. &
Bonac. ad 1. Decal. præc. d.3. q.7. §.2.n.11.

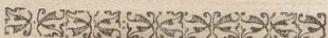
D V B I V M X V.

An extendatur Immunitatis privile-
gium ad Principis statuas?

*E*xtenditur quidem. Quia Principum sta-
tuas tanquam Ecclesiæ securos reddit de-
quentem, qui ad illas configunt. Leg. vni-
de iis, qui ad statuas configunt. Leg. 1. C.
de iis, qui ad Ecclesiæ configunt. leg. Ca-
pitulum. §. ad statuas ff. de vanti. Sic Petr. Gre-
gor. syntag. iuris l. 3. c. 21. n. 11. & 12. Hostiens.
Anchor. Ioan. Andr. ad Cap. Ecclesiæ, de im-
*munite. & alijs plures relati à Deciano, & Far-
*nacio circa eis.**

*N*on extenditur quia talis immunitas sacrâ
non est cum non sit à Pontifice introducta.
Et quia non est in reuerentiam divini cultus.
Sed in humani Principis honore. Ita Deci-
m. crimin. l.6. c. 5. Farinac. de carceribus q.
28. n. 49. & in append. de immun. c. 17. n. 27. 8.

Ego quidem existimo, hanc immunitatem
(tamen si vigeat) Sacram non esse, neque in-
ter immunitates Ecclesiæ annumerâdâ. Immo
videndum ubiq; hodierni mores illâ recipiat.

C A P V T. VII.

Circa personas qua huic
Immunitatis primitio
potuntur.

D V B I V M XVI.

An interdictus ab ingressu Ecclesiæ
frustratur hac immunitate?

*E*rtum est, omnibus Christianis
baptizatis cuiuscumque conditionis
existant, (exceptis casibus in iure
expressis) immunitatis Templorum primitio
esse concepsum. Si ad illa configuant.
Cap. Inter alia, de immun. Eccl. Cap. Frater.
Cap. Minar. Cap. Si quis contumax. 17. q. 4. i
Vnde siue liber sis, siue seruus, siue nobilis,
siue ignobilis, siue ingenius, siue senex hoc pri-
meum gaudes. Quæquierim vero, an inter di-
ctus ab Ecclesiæ ingressu hac frustatur immu-
nitate?

Non fruatur. Quia non debet Ecclesia eum

73.
Cerum
soppono.

protectendum recipere, quem à se per inter- *Non fru-*
dictum excludit. Porro sic ingrediens vide- tur.

aduersus Ecclesiæ prohibitionem delin-
quere, cuius aditus est eiunter idcas. ergo fra-
stra eius auxilium implorat. Sic. Felin. ad

Cap. Anobis, de exceptionibus num. 5. Sum.

Confel. tit. de immun. Eccl. quæst. 5. Fauet

Cap. Quia frustra, de usur.

Frustrum equidem. Quia interdicti censura 75.
non habet huc effectum priuandi personam
interdictam hac immunitate. Et quia interdi- quidem.
ctus non priuatur ad ingressu Ecclesiæ mate-
riali, sed formaliter, scilicet, ab Ecclesiæ ingres-
su in ordine ad diuina officia exaudienda.
Ita Farinac. append. de immun. c. 2. n. 44. Suar.

to. 1. de Relig. l. 3. c. 10. n. 4. Alex. Ambrosin.

de immun. c. 8. n. 12. Bonac. de immun. d. 3. q.

7. §. 3. n. 8.

Hoc dicendum existimo. Nam contra cen- 76.
suram interdicti non delinquit, qui ob- vitan-

dam granem peccatum ad Ecclesiæ configit, dñm.

etiam tempore, quo divina officia peraguntur;

quia necessitate compulsi illuc configit.

D V B I V M XVII.

An excommunicatus excludatur ab Im-
munitatis indulto?

*E*xcluditur planè. Quia non decet, ecclæ- 77.
siam eis saueri, qui ipsi rebellis ostendan-
ti. Et quia excommunicatus ab Ecclesiæ tur planè.
ac fideliū participatione est exclusus; ergo
exclusus est ab hoc primitio. Sic. Felin. ad

Cap. Anobis, de exception. n. 5. Sum. Confel.

tit. de immun. Eccl. q. 5.

Non excluditur. Quia excommunicatione non 78.
habet hunc effectum priuandi excommuni- Non ex-
cationem immunitate; & ex alia parte om- cluditur.
nibus locis facis est hac immunitas conces- se absque excommunicatione exceptione, ergo
minime excluditur. Ita Farinac. append. de im-

munite. c. 8. n. 12. & de carcerib. q. 28. num. 39.

& 40. Suar. to. 1. de Relig. l. 3. c. 10. n. 4. Bonac.

de immun. d. 3. q. 7. §. 3. n. 9. Tusculus v. ecclæ-

fia concil. 10. n. 26. Clarus l. 5. §. fin. q. 30. num.

18. Azor. p. 1. l. 9. c. 9. pol. v. Quid de pagano.

Conat. l. 2. var. e. 20. n. 11. & alijs.

Hanc sententiam vnicæ veram esse credi- 79.
derim. Cui non obstat excommunicatione in-

Hanc sen-

dignum esse huiusmodi beneficiorum: tanto enim tentiam

vberiore pietatem Ecclesiæ ostentat, vere vnicæ ve-

Mater, si illum tueatur, & defedat. Non enim ram efe-

ciderat ad illius defensionem praui filii deli-

reor.

Etum, & excommunicationem contractum,

sed loci sanctitatem.

D V B I V M XVIII.

An hereticus in aliis criminibus ab
heresi potiatur Templi im-
munitate?

*C*ertum est, hereticum, quoad heres eos 80.
punitionem minime Ecclesiæ immuni- Questionis

tate statutæ.

10 Theologiæ Moralis Lib. LIV.

tate gaudere, sed fugientem ad Ecclesiam posse & debere extrahi, ac recludi. Quia si enim autem num in aliis criminibus hac immunitate poterit?

81 Non potest. *Quia hereticus indignus videtur hoc esse beneficio, ut ipso Ecclesia hostis. Deinde ratione heretis à privilegio immunitatis est exclusus. Ergo est exclusus quoad omnia delicta: alias enim exclusus, & non exclusus. Sic Decian. tr. crimin. l. 6. c. 26. num. 4.*

Pauet Alexand. Ambrosiu. de immun. cap. 8. num. 9.

82 Poterit quidem. *Quia respectu aliorum delictorum crimen hereticius semper accidens habet. Ergo non potest immunitatem quam delinquens obtinet, ne ob alia delicta ab Ecclesia extrahatur, impeditre. Ita Sylvest. vers. Immunitas 3. num. 2. Suar. l. 1. de Relig. cap. 10. n. 13. Bonac. de immun. d. 3. q. 7. §. 3.*

83 Hoc probabilius admodum esse crediderim. Nam lex priuatum hereticam immunitatem, formaliter intelligenda est ut scilicet priuatum quemadmodum hereticus est, non quatenus homicidium, aut fur, aut alio crimen infectus: al. qd. qui delinqueret in Ecclesia priuatum esset immunitate, non solum quoad illud delictum, sed quoad alia quibusq; qd. est contra communem Doctorum sententiam. Fatoe autem hereticum indignum esse hoc beneficio, sed Ecclesia benignitas ut pietatis thelauros ostendat, ab eo non excludit. Neque inde fit, hereticum fore exclusum, & non exclusum absolute: sed solum esse exclusum quoad heresim, & quoad alia delicta admisum.

D V B I V M X X.

An qui in carcere reclusi, fractis vinculis, ad Ecclesiam aufugiant, fruuntur immunitate?

Non fruuntur. *Quia potestati Indicum, & eorum iudicio subiecti sunt, qui carceri ad dicuntur: ergo contra iustitiam non fruuntur. à tali iudicio se eximunt: ergo ne videatur Ecclesia iustitiae fauere, his delinquendis est immunitas abneganda. Sic Petri Gregor. Syntagm. iuris l. 3. c. 2. n. 2.*

Fruuntur planè. *Quia primum immunitatis omnibus ad Ecclesiam confugiuntur. Frumentum ipse ratus sua in iurisdictione exigit: ut si frumentum &is vinculum ad Ecclesiam configuntur, non est delictum exceptum. Ergo. Ita Nauar. sum. cap. 25. num. 19. Decian. tr. crimin. p. 1. l. 6. c. 28. num. 13. Farinac. q. 2. 8. num. 4. Tulechus præf. concil. v. Ecclesia, concil. 10. num. 30. Bonac. de immun. d. 3. q. 7. §. 2. num. 20. Suar. ro. 1. de Relig. l. 3. c. 11. num. 18. & 19. Cour. l. 2. var. c. 20. n. 13. & alij.*

D V B I V M XIX.

An infideles, Mauri scilicet, Turci, &c. gaudent immunitate?

84 Non gaudent. *M*inime gaudent. *Quia C. de iis, qui ad Ecclesiam confugiunt, dicitur, con fugientes ad Ecclesiam à privilegio immunitatis exclusi, etiam si baptizatum petant. Simulant enim, se Christianæ legi velle coniungi. Et quia de his, qui foris sunt, non curat Ecclesia, neque eos potest indicare. At si immunitatis privilegium illis concederet, iudicare posset. Ergo non comprehenduntur. Sic Farinac de carceribus quæst. 2. 8. num. 6. 8. Decian. tr. crimin. l. 6. cap. 26. num. 2. Cour. l. 2. var. c. 20. num. 1. Gader. præf. q. 1. l. 3. q. 7. n. 5. & alij apud Farinac. obi. supra.*

85 Gaudent omnino. *Quia Cap. Inter alia Cap. Minor. Cap. Frater. Cap. Si quis inuenitus, & Cap. Si quis contumax omnibus indistincte conceduntur hoc privilegium: non enim propter perfidias, sed perfidias propter locum ecclesiæ est. A. infidiles capaces sunt huius benignæ, & vitronæ concessionis. Ergo si us velint conuerti, siue conuerti velle dicant, sine renuntiis hoc privilegium gaudent. Ita Glos. & Innocent. ad cap. Inter alia de immunitate Ecclesie. v. ex irabedus. Sylvest. v. Immunitas 3. num. 2. Tab'e. eodem num. 7. Atrabil. n. 9. Marian. Ital. de immunit. l. 1. cap. 3. §. 1. per totum Heron. Tabal. commun. contra commun. q. 26. 3.*

D V B I V M X X I.

An si quis data fide custodi iuramento firmata ad carcere redendi, confugiat ad Ecclesiam: fruatur, immunitate, si carceroatio infra fuit?

Contenunt omnes, immunitate gaudere, si carceroatio fuit iniusta. Quælibet statu vero, an si carceroatio esset iusta, immunitate fruatur?

Non fruatur. *Quia peririum tollit immunitatem. Sic Decian. tr. crimin. l. 6. cap. 28. num. 21. Non fruatur. Azor. p. 2. l. 9. c. 9. vers. Quid diceretur? & alij iur. relati à Farin. append. de immunit. c. 15. n. 19.*

Fruatur equidem. *Quia peririum immunitatem minimè tollit. Nec enim crimen Frumenti peririj exceptum inuenitur. Ita Farinac. ibid. quidem. num. 200. Fagund. p. 2. de præf. Ecol. l. 4. cap. 4. num. 5. 8.*

His adhæreo. *Quia præterquam quod per-*

ESCOR.
Theol. M.
Tom. VI. IV.
E. LV
C.

Sect. II. De Immun. Templor. 11

His adde. iurium non tollit immunitatem, non erat il-
re. le incarcerated pro crimen excepto. Addo,
facillimo negotio impetrari posse iuramenti
relaxationem, & sic cessabit peritiam, im-
mo P. Suarez. 10. 1. de Relig. l. 3. cap. 1. num.
20. & Fagundez citati addunt, si nolit ille, ad
cancrum redire, posse Praetatum impetrare
facilem, ut ab Ecclesia extrahatur habita
cautione de corporalis penae immunitate:
secus si subficer capitalis penae periculum.

D V B I V M XXII.

An Clerici beneficiari, vel in mai-
oribus ordinibus constituti gaudent
immunitate comparatione iudicium
suorum in criminibus non ex-
ceptis?

Certa
suffit.
Cerum est immunitate gaudere compa-
ratione iudicium secularium. Quia ratio-
ne dignitatis ab eorum iudicio exempti sunt.
Clerici vero in minoribus constituti, nec ha-
bentes beneficium, nec alieni Ecclesiæ specia-
lier addicti, quique iniunctione iudicium
secularium subdantur, eodem modo ac de
laicis censendum est immunitate gaudere. Suar.
10. 1. de Relig. l. 3. c. 10. n. 7. Nauat. sum. cap. 25.
n. 22. Quapropter quæstio est, num Clerici
beneficiari, vel in maioribus ordinibus con-
stituti, qui quidem à laicis potestatis insidi-
& one excluduntur, & Ecclesiastica sunt addi-
cti, gaudent immunitate Ecclesiæ compara-
tione suorum iudicium, sicut gaudent laici
suorum comparatione & qui quidem non gau-
dere in criminibus exceptis certum omnino
est. Quid autem in criminibus non excepti?

Non gau-
dient.
Non immuni-
tas Ecclesiæ non debet Ecclesiæ ipsius po-
testatis derogare. ergo non debet impetrare Ec-
clesiastica potestatis nos subditos pan-
di. Sic Abbas ad cap. inter alia, de immun.
Eccles. num. 13. Sylvestr. vers. Immunitas. num.
7. Acuili. num. 10. Rofel. num. 9. Decian. tr.
orij. l. 6. cap. 28. numer. 14. Nicetus. sum. cap.
25. num. 2. Suar. 10. 1. de Relig. l. 3. cap. 10. n. 5.
Bonac. præc. 1. Decian. d. 3. q. 7. §. 3. n. 7. & alij
apud ipsos.

Gaudent profecto. Quia iura loquuntur de
immunitate, generaliter & absque vila
limitatione loquuntur. Cap. Inter alia cap.
Id confitimus. cap. Definiuit. cap. Si quis con-
sumax. cap. Si quis inventus. Ergo non de-
berimus ad tolos laicos priuilegium limitare.
leg. de pretio ff. de Publiciana alias Clerici
deterioris conditionis, quam laici essent, si quidem
priuilegium laici concedimus ipsiis denegar.
Ita Farinac. de carceribus quest. 28. nu-
mer. 7. Bernard. Diaz præf. cap. 115. Couartu-
rias l. 2. variar. cap. 20. n. 16. Clar. in præf.
§. fin. q. 30. Decian. tral. crimin. l. 6. cap.
26. num. 1. Tusclus præf. conclus. ver. Ec-
clesia, conclus. 9. numer. 17. & consol. 11. nu-
mer. 27. Marian. Ital. tr. de immunit. l. 1. cap. 3. §.
1. joan. Gutierrez præf. qq. civil. q. 3. num.
1. afferens, hanc sententiam in puncto
iuris esse veriorem.

Ego autem existimo, spectato iuris ri-
gore, utramque sententiam probabilem. ⁹⁷ *Autoria*
At, attenta confutadine, crediderim, pri-
mam probabilem esse. Quia passim indi-
ces Ecclesiastici delinquentes Clericos ex Ec-
clesia extrahunt, & vinculis illigan sine vi-
lo scrupulo, nec vilus est qui immunitatem
proclamare nitatur in sui defensionem. An
non absque loci sacri tenetencia violata, sen-
tentia Ecclesiastica delinquentis pronunciari
in Ecclesia potest ex Cap. Praeceptum 2. q.
2. Glosa affirmante ad cap. Nullus clericorum
17. q. 4. Ergo signum est, comparatione Ecclesi-
astici iudicis non procedere immunitatem.

D V B I V M XXIII.

An seruus per respectum ad dominum
fruatur immunitate, si in delicto gra-
ui dominus iuramento praefito dat
securitatem?

Cerum est, comparatione iudicis immu-
nitate frui. Quia comparatione illius per ⁹⁸ *Status*
accidit et servitutis qualitas. Quæstio est re-
questionis. spectu domini, an si hic praefito iuramento in
gravi piaculo de incolumente serui, immuni-
tate adhuc fruatur?
Non fruatur sed praefito Clericis iuramento ⁹⁹
de incolumente serui, debet domino tradi etiæ *Non frui-*
niuitus. Quia sic deciditur Leg. *Prefens. §. fin. tur.*
C. de iis, qui ad Ecclesiam configi. Sic In-
nocent. ad cap. Inter alia. §. si verò seruus, de
immun. Ecclesiar.
Fruatur planè. Quia legis allegata decisio ¹⁰⁰
procedit, cum delictum serui paruum, aut *Fruatur*
nullum fuit, tunc enim iuramento praefito planè.
videtur sufficiens securitas serno dari, & per-
culum immoderate castigationis tolli. At si
delictum graue sit regulariter iuramentum
non sufficit, sed securitatem aliam debet do-
minus adiicere, ita Glos. ad leg. *Praesenti. vers.*
Aut propter delictum Farinac. append. de im-
muni. 6. 4. n. 76. Suar. 10. 1. de Relig. l. 3. c. 10. n. 2.
Gutier. præf. qq. civil. quest. 1. nu. 1. §. 18. Azor.
p. 2. 1. 7. 6. 9. 9. & alij.

Hoc verum esse longè, crediderim, addens, ¹⁰¹
si dominus praefatam a Doctoribus his lecu-
ritatem praefare nolit, aut non possit, compel- *Hoc ve-*
lendum esse sernum vendere nec ante ea debe- *ritatem longè*
re illi tradi ex §. fin. *infirmit. Quibus*
alienare licet, vel non Abbate
ad Cap. Inter alia. n. 23. &
Battio. num. 17. tra-
dentibus.

CAPUT

CAPVT VIII.

Circa casus, in quibus con-fugienti ad Ecclesiam debita-fit Immunitas in causis ciui-ibus, & criminalibus.

D V B I V M XXIV.

An debitor ad Ecclesiam confugiens, potiatur immunitate?

¹⁰² Non potiatur. Quia immunitas Ecclesie à iure Ecclesiastico, non à ciuilium promanat. Atius Ecclesiastum cum solù u delinquentibus immunitatem concedit, non debitoribus. cap. Inter alia, & cap. confusum, ibi *Non licet reos ab Ecclesie extrahere.* Rei autem propriè sunt delinquentes non debitores. Sic Orland. conf. 54. Abbas ad cap. Inter alia, num. 22. Boëtius decisi. 215. num. 7. Albertic. p. 1. Statutor. q. 39. & in Rubr. C. de iis, qui ad Eccles. config.

¹⁰³ Potiatur planè. Quia hæc immunitas iure ciuili est concessa ex lege Praefanti. Planè potiatur. Codic. de iis, qui ad Ecclesiam configuntur. Sed Ecclesia approbat leges, & constitutions ciuiles, quæ ecclæstiarum immunitati a se statuta non præindicant, sed potius fauent, & agent. Trid. sef. 25. c. 20. Ergo huiusmodi leges ciuiles canonizatae sunt. Et ego non solum à iure ciuili sed Canonico hæc immunitas debitoribus est concessa. Ita Farinac. de carceribus q. 28. num. 31. Azor. p. 2. l. 9. c. 9. q. 9. Suar. ro. 1. de Relig. l. 3. c. 1. num. 3. Bonac. præc. 2. Decal. d. 3. q. 7. §. 4. num. 1. & alij.

¹⁰⁴ Cum his sentiens, iudico tenendam esse *Hoc tenet-* hanc communem sententiam tam in confusando, quam in iudicando. Fator enim expreſſe in iuribus solùm fieri mentionem delinquentium, & non debitorum; at concessa delinquentibus immunitate, debitoribus concessa manebat: eo quod absurdum erat nocentibus fauere, innocentibus exclusis. Addo, sub nomine reorum propriè nientes intelligi: attamen etiam possunt intelligi debitores. Quia rei sunt in iudicio: & cum hoc sit privilegium favorabile, debet secundum omnem suam latitudinem significacionis accipi.

D V B I V M XXV.

An debitor tributorum possit ab Ecclesia extrahi?

¹⁰⁵ Extrahi potest. Quia *Aubent. de mandatis Principum id expreſſe habetur.* Et quia debitor conceditur ab ecclesia immunitas, quatenus approbat leges ciuiles im-

mittatatem concedentes. At non est lex ciuili, quæ his debitoribus immunitatem concedat: sed potius est lex, quæ illis immunitatem denegat, ut ex *Aubent.* patet. Ego non est immunitas tributorum debitori concessa. Sic Petr. Gregor. *Syntag. iuris.* l. 33. c. 22. nom. 2. Anchæ, ad cap. *Inter alia,* num. 6. & 7. Anton. de Bucio num. 13. Orland. conf. 54. n. 2. Subdens, attendenda esse con-suetudinem.

Non potest extrahi. Quia immunitas Ecclesiastica omnibus delinquentibus ¹⁰⁶ Non potiatur. reis concedatur, aliquibus casibus exceptis. *testem.* Quæ generali concilione & communione Doctorum sententia debitores quicunque, & qui rei in iudicio nominantur, veniunt intelligendi. Ita Conar. l. 2. var. 6. 20. num. 14. Farinac. de carceribus q. 28. num. 31. Bonac. ad præc. 2. decal. d. 3. q. 7. §. 4. n. 2. Suar. tom. 3. de Relig. l. 3. c. 1. num. 3. Azor. p. 2. l. 9. cap. 9. quæst. 10.

Cum his probabilius opinor. Licet enim primæ sententiæ validum fator esse fundatum: non ideo à communione recessum, nec Ecclesia immunitati derogabo. Quæ quidem omnibus delinquentibus, ac rei hanc concedat immunitatem generalem, aliquibus alijs casibus exceptis. Colligo à fortiori frui immunitate obligatum ad ratiocinia ex causa aliquius administrationis. Naurosum c. 25. m. 63. & Deciano l. 6. c. 28. num. 26. annotantibus.

D V B I V M XXVI.

An debitor suspectus de fuga, & ad Ecclesiam confugiens, possit inde fuga ex-trahi, & iudici tradi, vi creator securus reddatur?

¹⁰⁷ Extrahi potest. Quia suspecti de fuga possunt in die festo capi, & incarcari, in modo ab incompetenti iudice ob tale preceptum, teste Conar. l. 2. var. 6. 20. num. 14. ex Baldo, Bartolo, Socino, Iasonio, & alij. Ergo potest in loco sacro. Argum. Leg. vim. ff. si certum petatur. Et quia debitor de fuga suspectus, est suspectus de graui peccato. si quidem fugit debiti solutionem, & creditoris fine causa fraudat. Sed iustum est, ut Ecclesia hoc peccatum impedit, cum facile potest. Ergo tenetur iudici debitorum tradere. Sic plures relati à Conar. citato, & ab Anatol. Germon. de sac. immunit. l. 3. c. 16. num. 99.

Non potest extrahi. Quia delictum debitoris commitendum non potest immunitatem. Non potest in loco sacro concessam impedire. Præcipue cum ex-rab. alia via fuga impediti possit ab alio que eo quod debitor ab Ecclesia extrahatur: potest enim à iudice custodia apponi. Ita Conar. & Anatol. Germon. citati. Bonac. præc. 2. Decal. d. 3. q. 7. §. 4. Suar. l. 1. de Relig. l. 3. c. 1. n. 3. Farinac. ap-pend. de immunit. c. 3. n. 60. Alex. Ambrol. de immunit. c. 13. n. 3.

Hanc sententiam communiter à Doctoribus receptam eligo. Nam privilegium immunitatis ¹¹⁰ Hanc

Sect. II de Immunit. Templor. 13

tis non excludit de fuga suspectum. Porro argumentum de tempore facti ad locum sacram non est firmum: si quidem malefactor paniri in die facto potest, non autem in loco Sacro.

D V B I V M XXVII.

An debitoribus fallitis sit immunitas concessa?

ⁱⁱⁱ ^{Concessa immunitas concessa} **D**ebitoribus his, qui dum questuarium negotiacionem exercent laue viuant, & tandem decocti verlū faciunt, & ad Ecclesiam confugientes creditores plures miserime fallant, non est immunitas concessa. Quia sicut Républica hostes, & quasi publici latrones, eaque de causa capitali poena plectantur. Et sic statutum est a Catholicis Regibus Fernando, & Elisabeth, & a supremo Caesaris pietatis confirmatum anno 1530. Scilicet quos referat de sequenti Constat. l. 2. var. cap. 20 num. 14. Decian. tr. crim l. 6. c. 28. num. 34. Beauf. tom. 2. ad Regias const. Gallic. Et de mercator. à ult. glori. ult. num. 7. & 8. Paz. præst. tom. 1. p. 5. capit. 3. question. 3. numer. 156. Farinac. de carcerib. question. 28. numer. 33. Gutiér. præst. qq. crimin. l. 3. question. 4. & 13.

ⁱⁱ ^{Et his concessa immunitas concessa} Concessa est his immunitas. Quia nec ratione debiti, nec ratione deiicti hi immunitate plementur. Non ratione debiti: alias enim omnes debitoris essent ab immunitatis privilegio exclusi. Non ratione delicti, quia hi non sunt depopulatorum agrorum, ac latrones publici qui soli sunt exclusi ab immunitate: & huc publici latronibus equiparentur, non debet in priuatione immunitatis equiparari: quia poena non sunt ad similia delicta extendenda. Ita Nauar. sum. cap. 25. num. 19: Marian Ital. de immunit. l. 1. cavit. 5. Ambrosio tract. de immunit. capit. 13. numero quarto. Farinac. append. de immunit. capit. 3. numer. 6. 4. Bonac. præst. 2. Decal. d. 3. question. 7. §. 4. principio. Suan. r. 1. ac Relig. l. 3. cap. 11. n. 3.

ⁱⁱⁱⁱ ^{Probabiliter reor se concessum.} Existimo probabilius esse, concessam esse hisce debitoribus immunitatem: & stante constituto one Gregoriana vbi illa recepta est id omnino esse certum. Quia in illa constitutione retocantur omnia privilegia, & indulta data Principibus extrahendi ab Ecclesia delinqüentes, & nominatim fraudulentos decoctores.

D V B I V M XXVIII.

An diurnus agrorum depopulator excluditur sit ab immunitatis privilegio Gregory constitutione?

^v ^{latus immunitas} Excipitur ab immunitatis privilegio agrorum depopulator nocturnus. Cap. inter alia de immunit. Ecclesiast. Et ibi omnes Euseb. & Mend. Theol. Mor. Tom. VII.

Doctores. Questio autem est, an diurnus depopulator sit euam exclusus ab Ecclesia immunitate.

Exclusus non est. Quia verbum Nocturni politum in cap. inter alia tacite diurnum excludit: & cum sit materia penalis non est extendenda. At dubitalis, an Gregoriana constitutione attenta, exclusus sit?

Exclusus quideam est. Quia ibi sine ullo ¹¹⁵ limitatione dictum est, à privilegio immunitatis agrorum depopulator esse exclusus. ^{Exclusus est.} Ergo tali diurni, quam nocturni comprehenduntur. Sic Alexand. Ambrosin. de immunit. capit. 4. numer. 5. Farinac. append. de immunit. cap. 11. num. 16. Bonac. præst. 2. Decal. d. 3. 9. 7. §. 4. n. 6.

Non est exclusus. Quia constitutio Gregoriana ad firmandum ius commune, & reuocanda privilegia illi contraria fuit expedita. ¹¹⁶ Ergo cum sicut dixit, depopulatorum ergo, intellegenda est iuxta ius commune, quod solum nocturnum excludit. Ita Castro Palao tom. 2. de immunit. Temp. d. vni pueri. 9. num. 5.

Ego existimo hanc sententiam satis esse ¹¹⁷ probabilem. Nam si Pontifex intendebat de populatore tam diurnos, quam nocturnos ^{Hanc sententiam probabilem.} comprehendere, id debebat exprimere: quia ius commune non debet censori correctum, eligo sententiam claris verbis innotescat. Verum eti⁹ diurnus agrorum de populator non videatur sub his verbis comprehendendi: comprehenditur tamen sub exceptione publici latronis, si publice agros denauantur: secus si clandestine destruantur.

D V B I V M XIX.

An viarum grassator excludatur ab immunitate, si in viis publicis, & frequentatis viatores spoliem vulnere, vel occidat: sed alibi hæc exercet?

^{vii} ^{Viarum grassatorem ab immunitate excludi certum est ex cap. inter alia.} Qui plurima superdam (ait textus) itinera frequentata, vel perpono de publicas stratas ob sider aggressione insidias. Et grassator in ¹¹⁸ constitutio Gregorij XI V. ibi: viarumque viarum. grassatores, qui dum itinera frequentata, vel publicas stratas ob sider, ac viatores ex insidiis aggrediantur. Claret itaque denotat Pontifex verba cap. inter alia ad Grassatores viarum referre. Farinac. append. de immunit. capit. 2. numer. 16. 2. Dicitur autem viarum grassator, qui cum impetu gradituri, vt viatores polier, vulneret, vel interimat. Questio igitur est, an hoc patrari debeat in viis publicis, & itineribus frequentatis an sufficiat alibi hæc committere, vi grassator ab Ecclesiæ immunitate excludatur.

Excluditur, si per insidias aggreditur, ¹¹⁹ eti⁹ non sit in loco publico, vel frequen- ^{Excluditur} tata via. Quia textus in cap. inter alia ab immunitate exempli gratia dicta fuerit illa verba, Ibi. ita- nera frequentata, & publicas stratas ob sider.

B ob sider.

14 Theologiae Moral. Lib. LIV.

*obſidit Nam hi viatuum graffatores frequen-
tius ibidem aggraduntur. Sic Innocent. Cap.
inter alia col. 2. v. qui, de immunitate Ecclesie. Ho-
stieni. ibid. num 4. Ioan. Andre, numer. 6. v.
infideli.*

¹¹⁰ *Non ex-
cluditur.* Non excludatur, nisi graffator in viis pu-
blicis, & itineribus frequentans. Quia ex-
plicet textus de his loquuntur. Et quia nomen
*Va publicum iter denotat. Ita Ambrosius. de
immunitate cap. 3. n. 5. Farinac. append. de immunitate
cap. 12. n. 16. & alii.*

¹²¹ *Cum his
opinor.* Cum his opinor. Nam illa verba litera,
frequentera. &c. non fuere apposita exempli
gratia. Sed ad delicti declarationem.

D V B I V M XXX.

*An quodlibet graue delictum in Ec-
clesia perpetratum priuet reum
immunitatis privilegio.*

¹²² *Cetera sup-
pono.* Ceterum est perpetrantem homicidium,
vel mutilationem membrorum in Ec-
clesia, ab eius immunitate excludi. Cap. fin.
de immunitate Ecclesie. l. 3. Bulla Gregorij XIV. ibi
@ iure homicidia. & mutilationes membrorum
in ipsius Ecclesiae carunq; committere
non vorerentur. Quia delinquens in Ecclesia
indignus est eius immunitate frui, ut inibi di-
citur. Et quia legis auxiliu frastra invoca-
tur, qui legem contemnit. cap. quia si ultra, de
v/sr. Profecto ex hac ratione decidendi in-
surgit difficultas, an quodlibet graue delictum
in Ecclesiae commissum priuet illius immuni-
tate?

¹²³ *Primit
equidem.* Priuat equidem. Quia ratio illa decidendi
sequa est in omnibus delictis; semper enim
verum est, indignum esse delinquentem in
Ecclesia, ut ab Ecclesia foneatur. Addo, spe
immunitatis ibi delinqutere censetur; indignus
ergo est, ut ei concedatur. Sic Natur. sum.
cap. 25. num. 20. Conat. l. 2. var. cap. 10. n. 15.
Gutier. præt. qq. civil. l. 3. q. 1. numer. 17.
Bobadil. polit. l. 2. cap. 4. num. 24. Suar. tom. 1.
de Relig. l. 2. s. 1. n. 6.

¹²⁴ *Non pri-
uat.* Non priuat. Quia haec priuatio immunitatis
est poena. Sed poena extendenda non est
ultra legis verba: ergo non est extendenda
immunitatis priuatio ad alia crimina quæcumque
grauius in Ecclesia commissa, praeter ho-
mocidium, & mortis osem, cum de solis illis
textus loquatur. Ita Boetius decif. 109. num. 3.
Farinac. append. de immunitate cap. 16. num. 20. 8.
Farinac præt. 2. Decal. d. 3. question. 7. §. 5.
num. 12.

¹²⁵ *Hoc pro-
babiliter ef-
se credo.* Probabiliter haec sententiam esse cre-
diderim. Cui quidem non obstat rationem
illam, decidendi aquæ in aliis casib; proce-
dere. Hoc enim solum probat, insufflante in
aliis idem constituti potuisse: non autem
probatur de facto fuisse constitutum.

D V B I V M XXXI.

*An simplex fur sit ex confu-
tudine ab Ecclesia immu-
nitate exclusus?*

¹¹⁶ *A* B immunitate publicus latro excipitur,
autem dicitur latro, qui violenter aggreditur, suppedit.
& depredatur: publicus, qui palam furatur.
Decian ir. crimin. l. 6. cap. 2. 8. num. 2. Requirit
tamen quod non semel, sed bis velter: fuit
hoc delictum comitulum. Quia latronis no-
men frequentiam dicit. Farinac. append. de
immunitate. Vide infra, si upicem latronem,
seu qui ut publicus diffamatus non est, im-
munitate ex ure gaucre. Dubitationem aretem,
num ex confutacione sit ab immunitate ex-
clusus.

*E*xclusus est. Quia haec confutatio non est
contra Ecclesiæ immunitatem: nam ex Ec-
clesiæ consensu est interdicta, ut si delinquen-
tes arcantur. Sic Conat. l. 2. var. cap. 10. n. 16.
Iul. Clar. præt. l. 3. §. 5. fin. q. 30. Farinac. de
carcerib; q. 1. 2. 8. num. 51. Suar. s. 1. de Relig.
l. 3. c. 1. n. 4.

*N*on est exclusus. Quia si constitutioni
Gregorianæ standum est, quo ab unam tan-
tum formam hanc immunitatem redire, ex*clu-*
sublata qualibet alia, & sub classula irritare;
dicendum est hanc confutacionem (si de
facto fuisse introducta) sublatam esse. Vnde
huiusmodi fur, ab immunitatis privilegio
non excluditur. Ita Farinac. append. de immuni-
tate cap. 6. num. 94. Marian. Ital. de immunitate l. 1. §. 1.
num. 1. Toschus v. Ecclesiæ const. 10. num. 23.
Bon. c. præt. 2. Decal. d. 3. q. 7. §. 4. num. 5.

*S*ententiam hanc longè probabilem
esse non dubito. Num per constitutionem *Huc long-*
illam confutatio illa (li. signi) sublata est: *probabilem*
& post constitutionem ruelum in praesenti
introduci non potest; quia nondum transiit
tempus legitimus ad illius introductionem.
Igitur ex Confutacione non sunt simplices
fures ab immunitate exclusi.

D V B I V M XXXII.

*An qui ad Ecclesiæ armatu con-
fugit, priuatus sit eius im-
munitate?*

*P*riuatos immunitate est. Quia leg. si fer-
rum. C de tñ. qui ad Ecclesie confugit. Id hanc priuati-
obscure indicat. Esti enim loquatur in sensu, q. immunitate
intelligenda venit de homine libero, ut anno fuit
taut. Petr. à Pl. 2. epist. delictor. l. 1. c. 8. n. 2. 8. In
utroque enim eadem est ratio: nam delatio
armorum tam clericis, quam laicis est prohibita.
Ergo illa ad Ecclesiæ deferens, Eccle-
siam offendit. Ergo indignus est eius immuni-
tate. Sic Couard. l. 2. var. c. 20. n. 18. Decian.
de immunitate l. 6. c. 26. n. 10. & l. 8. c. 3. n. 30. & 51.
Non

Sect. II. De Immun. Templor. 15

131
Non est immunitate priuatus. Quia licet Ecclesiam offendit, non ob quamlibet offensionem in Ecclesia factam quis immunitate priuat. Sed solum propter occisionem vel mutilationem. Adio, non quamlibet armorum delationem esse grane crimen hac prinatione dignum: sed illam tantum, cui capitalis pena est et annexa. Ita Farinac. append. de immun. cap. 5. num. 5. Palao tom. 2. de immun. Temp. d. vii punct. 9. n. 10.

132
Cum his
vixit.
Ex illo, ob solam delationem armorum, cui capitalis pena est et annexa (ut bene Farinac tit. de carcerib. quast. 2. 8. nu. 66.) priuandam fore euu, qui armatis ad Ecclesiam configit, eam, quo capitalis pena inducit est. At ob nullam priuatur, maximè flante constitutione Gregoriana, que solum excipit ab immunitate homicidas & mutilatores in Ecclesia: unde tacite aliis delinquentibus indultum concedit.

D V B I V M XXX.IV.

An homicida, vel mutilator debat in Ecclesia delinquere sub spe Immunitatis, ut Immunitate priuari censematur?

133
Dicitur sub
la immunitatis de-
linaquere.
Debet quidem. Quia textus in cap. inter alia hos tantum sub spe immunitatis delinquentes voluit punire, ut constat ex principio textus. Nonnulli impunitam suorum excessuum per defensionem Ecclesie obtiner sperantes, &c. Et inferni. Qui nisi per Ecclesiam, ad quam configuntur, crederent se defendari, nulli sunt facili commissari. Sed potest non solum ad alios extendere. Ergo priuatio haec immunitati extendenda non est ad eos, qui absque spe immunitatis occidunt, vel mutilant in Ecclesia. Sic Cottier. pralit. qq. ciuii. l. 3. quast. 1. a. num. 5. Farinac. append. de Immun. cap. 16. numer. 2. 8. Apendio l. 1. tit. 2. leg. 3. num. 2. 4. Marian. Ital. de Immun. l. 1. cap. 5. §. 3. num. 1. Tuluschus pralit. concl. v. Ecclesia concl. 11. num. 13. & 14. Azor. p. 2. l. 9. cap. 9. q. 9.

134
Non debet,
sed quomodo
debet, ve
nient,
priuatur
indulso.
Non debet, sed quomodocumque que in Ecclesia occidat, vel mutilat, sine sub spe immunitatis, siue ablique illa, immunitate priuatur. Quia isto Pontifex voluerit illorum andicium coereere, qui ante illam constitutionem sub spe immunitatis in Ecclesia occidebant, vel mutilabant, non indè inferre priuationem immunitatis illos solùm comprehendere: siquidem generaliter pronunciat homicidas, & mutilatores immunitate priuati. Potuit ergo ex particulari causa ad viuissalem probabilitatem gerendam moneri. Quod vero ita factum sit, inde constat. Quia postquam Pontifex regulat, aliquos sub spe immunitatis in Ecclesia delinquere, subdit: cum autem in eo, in quo delinquit, puniri quis debet, & frustra legis auxilium invocat, qui committit in legem: mandamus, quarenuis publicè nuncletis, tales non à bere gaudere immunitatis privilegio, quo faciunt se indignos. En quomodo decisio ablo- Ezeob. & Mend. Theol. Mor. Tom. VII.

luta est, & fundata præcipue in ratione quadam communis ac generali, ut quis puniatur in eo, in quo deliquit. Ita Conar. l. 2. var. c. 20. numer. 15. A. halta Getmon. de actor. immunit. l. 3. cap. 16. num. 7. Bonac. prae. 2. Decal. d. 3. quast. 7. §. 4. num. 7. Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. cap. 11. num. 6. Farinac. de carcerib. q. 2. 8. n. 54. Nauar. sum. cap. 2. 5. n. 20. Clarus pralit. §. fin. quast. 30.

Hanc sententiam probabiliorem esse crediderim. Nam si solum delinquentes sub spe Probabilior immunitatis ea priuantur: redditur dispositio rem hanc innitis, & impossibilis. Nam posita hac dis- sententiam positione nullus sub spe immunitatis peccare esse putaret; quia impossibile est, talem spem habere. re, cum videat eo ipso carere immunitatem. Et in externo foro quinam poterit competrere, an delinquens quisque sub spe immunitatis occiderit, vel mularit?

D V B I V M XXX.IV.

An si quis in Ecclesia existens alium extra commorantem sagitta, vel scopulo occidat: priuatur immunitate?

Non priuatur. Quia a verè in Ecclesia non occidit, sed solum inchoat occasionem necis. At pœna imponit, tunc ob actum perfectum & non ob inchoatum. Alias priuandus quis immunitate est, si sub orta in Templo rixa gladium euaginaret, & adversarium inficietur extra interimeret, quod non est dicendum. Sic. Bonac. prae. 2. Decal. d. 3. quast. 7. §. 4. num. 8. Egidius. p. 2. de prae. Ecol. l. 4. c. 4. n. 17.

Priuatur equidem. Quia verè ac propriè dicitur in Templo occidere, cum in ea casuam necessariam occisionis apponit. Si enim in Ecclesia aliquem vulnerares, & vulneratus, extra Ecclesiam occumberet, homicidium in Ecclesia commissile diceris, ut ipsemet Bonac. fatetur. Et hoc nulla alia ratione, nisi quia in Ecclesia casuam necessariam mortis apposuit. Sed cum ex Ecclesia sagittam immittis, qua existente extra Ecclesiam interimes est in Ecclesia apposita necessaria necis causa: ergo censeris homicidium in Templo perpetratile. Ita Bobadil. l. 2. polit. cap. 14. num. 2. 6. Farinac. de carcerib. quast. 2. 8. numer. 6. 1. Villagutier. de exten. leg. cap. fin. num. 6. 1. Marian. Ital. l. 1. c. 5. §. 3. Azor. p. 2. l. 9. cap. 9. quast. 1. 4. Suar. t. 1. de Relig. l. 3. cap. 11. num. 6. Nauar. sum. capit. 2. 5. num. 2. 1.

Communem hanc sententiam, al- 137
serens eum qui ex Templo sagittam emittit. Commun. & vulnerat exitialia, & extra morantem vere & necis causam in Templo occidisse: secus autem esse, si enbam in Templo gladio aduersarium interficeret, & occidere. Quia non est in Templo apposita causa necis necessaria.

16 Theologiæ Moralis Lib.LIV.

D V B I V M XXXV.

An qui existens extra Templum, in eo moravente occidat: immunitate priuatur?

Priuandus non est. Quia ibi dicitur propter delictum homicidiū esse commissum, vobis apposita est causa a necessaria mortis: sed hoc factum est extra Ecclesiam: ego extra Ecclesiam dicens est ille occidit. Ego non priuatur immunitate. Sic Villagracie, de extens legum cap. fin. à n. 50.

Priuandus est. **E**t omnia est priuandus. Quia in delictis potius execrui, & perfidio illorum attenditur, quam in iustitia: ergo si ex initio dato in Ecclesia probatum est Problem. 34. tē verē esse in Ecclesia homicidium: à fortiori idem est ad cendus ex fine, & perfectione delicti. **T**u Navar. sum. cap. 25. numer. 71. **C**onar. l. 2. var. cap. 20. num. 15. **S**uar. tom. 1. de Relig. l. 5. cap. 1. numer. 7 & 8. **F**arinac. de carcere q. 28 n. 61. **B**onac. praez. 2. **D**e cal. d. 3. q. 7. s. 4. n. 7.

Hoc tenetiam reor. Nam homicidium formaliter consistit in prinatione vi et: sed hominem existentem in Templo vi a pruat quod extra Templum scaphan v. g. emittit: ergo verē se proprie in Templo homicidium perpetuit. Scens dixerim, si existenter extra Ecclesiam quis vulneraret, vulneratusque ad Ecclesiam pergeret imbi mortuus. Quia tunc causa non est mox in Ecclesia, hinc causa exteris illius mortis.

D V B I V M XXXVI.

An si quis mandat, aliquem in Ecclesia interimi, priuatus sit immunitate?

Priuatus quidem est. Quia verē homicidij etiam committit, ac Sacilegij. **S**ecundus etiēsi existens in Ecclesia mandaret, al quem extra Ecclesiam interimi. Nam ex Bulla Gregorij h. c. causus non exceptitur. **S**ic Navar. sum. cap. 25. num. 21. **G**atier. l. 3. q. 9. c. 1. que. l. 2. **S**uar. tom. 1. de Relig. l. 3. cap. 1. numer. 7. & 26. **A**zor. p. 2. l. 9. cap. 9. que. 14. **M**arian. Ital. l. 1. cap. 5. §. 3. num. 48. **F**arinac. append. de immunit. cap. 16. num. 22. 9. & 230. **D**ecian. de immunit. l. 6. cap. 28. num. 30.

Non est immunitate priuatus. Quia nullus immunitate priuandus est nisi in casibus auctore expressis, vt habetur in Consilii. **G**regorij. & ex parte ipso constat nos enim penas sunt extendende, præcipue quæ libertati humana & Ecclesiæ immunitati obstat. At non est in iure exprimitum priuatum esse immunitate manualem occidere, sed occidentem, vel maliplante: sub occidente autem, aut manuante mandans non intelligitur nisi in lata significacione, quæ in penalibus facien-

da non est. Ita Bonac. praez. 2. **D**e cal. d. 3. question. 7. §. 4. numero uno Caltro Palio, tom. 2. d. vni. de Temp. immunit. pun. 9. num. 17.

Hanc sententiam duorum sollemnissimo Doctorum autoritate firmatam iudico ei. **H**oc nulla fe probabiliorum. Nam licet ille, qui manu prohibet, dat aliquem occidi committit quod Deum est. homicidij piaculum: non tamen de facto ac realiter occidit, at hac pena physice occidenti imposita est, non mortaliter occidit. **S**cio Regalum illam 72. de Regiis, **Q**uid facis per alium, per te ipsum facere conseruare. At hoc intelligendum est, non proprii, sed improprii ac iuriis interpretatione, que in peccatis non habet locum, nisi ab ipso interfacta sit extensio.

D V B I V M XXXVII.

An qui vi, aut dolo aliquem ex Ecclesia abstrahit, & extra occidit, priuatur immunitate?

Imunitate priuatur. Quia in Ecclesia dedit causam occisionis, dum illum vi aut immunitate priuatur. **S**ic Azor. te prau. p. 2. l. 9. cap. 9. quest. 14. **F**arinac. a. pend. de immunit. c. 16. n. 23.

Non priuatur immunitate. Quia non dedicit in Ecclesia causam nec's necessariam. **N**on enim liberè postmodum occidit. **P**alatio. 1. d. natur. vni de Temp. immunit. pun. 9. n. 8.

Existimo sententiam hanc esse veriorem. **C**eterum in Templo gessit propositum occidendi, & ea intentione adiutariatio ex eo nisi intendit. **V**eja hec dolo, aut vi extraxit, sed nec intendit in ita Templo occidere, nec actu interiit in Templo & postquam illum extraxit, non intulit extra dicto illa necessitatem interiendum illum cum posuit propositum renovare.

D V B I V M XXXVIII.

An qui mutilat aut occidit proprie Ecclesiam inimicum, & mox se ad illum recipit, priuetur immunitate?

Priuatur equidem. Quia sub spe immunitatis preluminatur perpetrare delictum. **P**riuatur.

Ergo indignus fit indulto potiri, cap. quando, de concr. dist. 4. cap. illud de Cler. excom. ministr. **A**lias Ecclesia fuit spelunca latronum, eiusque immunitas occasionem perditus hominibus liberius vivendi exhibebit contra textum in cap. est. multa 24. question. 4. **S**ic Navar. sum. cap. 25. num. 22. **F**arinac. append. de immunit. cap. 16. n. 2. 10. plures referunt. **G**igas de crim. l. sa. maiest. Rubr. qualiver. & aquibus q. 10. n. 7. & 9. **C**onar. l. 2. var. c. 20. n. 15. **A**lis placet, hoc esse intellectendum in homicidio vel mutilatione facta ex proposito proprie Ecclesiæ, secundum ex subitanea fixa, & calu factum fuerit. Quia in primo preluminatur delictum patratum, ubi spe immunitatis, secundum in secundo. **S**ic Decian.

Sect II de Immunit. Tempor.

17

Decian. pralt. crim. l.6. cap. 28. num. 5. Gutier. pralt. qq. l.3. q. 1. num. 15. Tuchus v. Ecclesie, concl. l.1. n.4.

149. Non primari immunitate, quomodo cum que extra Ecclesiam, eiu quis Cemeterium deliquerit. Quia a sicut ab immunitate exceptum est homicidium, & in latro in Ecclesia, cap. vlt. de immunitate. & *conuentio Gregor.* In his autem exceptionibus utpote odiosus & libertatis huiusmodi immunitatis Ecclesie derogantibus, non est extensio facienda. Ita *Suar. tom. 1. de Relig. l.3. c. 11. num. 9.* *Palao tom. 2. de Temp. Immunit. pust. 9. num. 2. Bonac. prec. 2. Decal. 4. 3. qu. 7. 8. 4. num. 13.*

150. Probabilis hoc mihi nam fareor, indignum esse immunitate sic delinquentem, si probabilitus eius dicitur ac personam spectemus. At immunitates non ipsi propter ipsum, sed ipsi propter locum Sacrum conceduntur, qui est omni prius legi dignissimus; nec inde fit redditus asylum latronum, quia ibi non occidunt: & quia post patrum extra Temp. um delectum, in illo recept poterunt delinquentes ab Ecclesiastico iudice corrigit.

D V B I V M XXXIX.

An ex Homicidio, vel mutilatione facta in Templo, priuatur delinquens immunitate quoad alia delicta ante, vel post commissi?

151. *Priuatur quidem.* *Farinac.* *profecto, si pro delicto commisso in Ecclesia punius non est, secus si iam fuit supplicio affectus. Quia dum non est punius, non est Ecclesia iuris. Cum: vide illam à se Ecclesia expellit. Sic Farinac. de careerib. q. 28. num. 60. Tuchus v. Ecclesia num. 11. Decian. tr. crim. l.6. c. 28. n. 9. Boetius decif. 110. n. 10. Et alij à Farinac. citati.*

152. *Hoc me priuatur. Quidam nulli bi constat hanc satisfactionem prius Ecclesia faciendam esse: at poena non sunt ostendenda. Conat. l.2. var. c. 20. num. 15. Gutier. pralt. qq. civili. l.3. q. 1. m. 1. 8. Et alij à Conat. relati.*

153. *Hu adhuc. Ecclesia factum priuare immunitate illi alijs debita: non vero priuare immunitate debita aliis delictis.*

D V B I V M XL.

An qui inimicum suum dormientem, vel alio modo incautum per insidias occidit, excludatur ab immunitate?

154. *Nonnulla premitto. C*ertum est, excludi ab immunitate, qui proditione proximum suum occidit, c. 1. de homicid. ibi si quis per industriam occiderit proximum suum, & insidias. ab Attori cum auelle, ut moriaritur. Ille dicitur proximum suum proditione occidere, qui occidit incautum, nil tale praecantem, leg. Propter insidias, C. qui accusare non possunt, Eicob. & Mend. Theol. Mor. Tom. VII.

leg. 4. ff. ad leg. Inl. maiest. Cap. Clericus diff. 46. Et alibi. Quæstherim autem, an si iniuriam dormientem, vel alio modo incautum per insidias occidit, excludi sit ab immunitate.

*Exclusus quidem est. Quia in capit. 1. de homicid. Ille dicitur proditore occidere, Exclusus qui per industriam, & insidias occidit: sed est. non obstante inimicitia ille per industriam & insidias occidit: Ergo proditorie. Ignitus ab Altari est euellendus. Sic *Conat. l.2. var. cap. 20. num. 7.* plures citans Plaza epist. delict. l.1. cap. 21. num. 2. *Villagutier. de exterr. leg. c. 5. num. 53. Azuceno l.1. m. 2. num. 11. in constitut. Hispania. Bobadil. polit. l.2. cap. 14. num. 34. & 31. Et alij relati à Farinac. citando.**

155. *Non est exclusus, licet per insidias occidat inimicitia durante. Quia non qua cum Non est exque in fiduci immunitate priuant, sed in fiduci, clausus.* *qui proditione constituant. Si quidem Gregorius in sua constitutione locum dixit excludendos esse ab immunitate, qui proditione occidunt. At scilicet inimicitia, insidiae non constituant proditionem. Ita Farinac. consil. 76. num. 7. & 15. & append. de immunit. cap. 9. num. 143. Ambrosia de immunit. cap. 6. à num. 3. Anton. Gom. var. resolut. §. de homicidio, cap. 3. num. 5. *Suar. tom. 1. de Relig. l.3. cap. 11. n. 12. Gutier. pralt. qq. ciuil. l.1. q. 2. & 3. n. 18.**

156. *Hoc verius puto. Nam qui inimicitias cum alio gerit, semper habet fundamentum Hoc verius se precaudent; unde sibi impunare debet, si esse puto. incaute occidatur. At si per insidias (uti est certum durante inimicitia) non intererit, vnde ab immunitate erit priuandus. Et quidem, si Farinacio citato credendum, haec doctrina admissa fuit a Clemente VIII. in una Pugnacitana, immunitatis Ecclesie, ob quam rationem Farinacius à priori sententia quam defenderat, quest. 18. num. 76. recusat.*

D V B I V M XLI.

An qui proximum suum per industriam occidit, sed non usus fuit, ad id prestandum, insidias: priuatur immunitate?

157. *Non fruatur. Quia in capit. 1. de homicid. dicitur euellendum esse ab Non fruatur. Altari, & immunitate primandum, tunc. qui per industriam occiderit, & per insidias. Sed an his verbis clare colligatur, occidentem per industriam, etiam non occidat per insidias, immunitate primari: vnde quia copulativa in qualibet illius parte vera esse debet: Omnia quia alias superflue apponetur verbum illud, Per industriam, si quidem sufficiebat dicere, Per insidias: eo quod occidens per insidias, per industriam occidit. Sic plures Doctores, quos refert Conat. l.2. var. c. 20. num. 7. Inl. Clat. pralt. qq. quest. 30. Decian. l.6. c. 28. num. 15. Fatinac.*

B 3

Fatinac.

18 Theologiæ Moral. Lib. LIV.

ELSCOP
Theol. Mo
Tom: V. VI.
E. I. V.
C.

159
Frustra
plane.

160
Auctor
reolutio.

161
Primitus
est.

162
Non est
priuatus.

Farinac. de carcerebus q. 28. n. 23.

Eatur equidem quantumcumque adhibita industria proximū occidat, nisi adhuc insidias que constituant prditionem. Quia sancte Gregorij constitutione id ornitho patecit: nam solum ibi excipitur homicidium: qui autem ex industria, & animo deliberato occidit, si non occidat per insidias, proditor non est. Ita Couar. citans Anton. Gomez de delib. c. 10. num. 2. Fatinac. conf. 76. n. 17. plures refertur, Suar. to. 1. de Relig. l. 3. c. 11. num. 13.

Fateor hanc sententiam probabiliorem planè esse spectata constitutione Gregorij. At si ius commune spectatur, rem d'ficiorem esse. Ata n'en placet cum his Doctoribus leuitie, id immixto fieri. Quia in peccatis non est extensis facienda, nec minuenda Ecclesiastica immunitas. Et quia Gregorij constitutio, quæ causas controvenses decidere intendebat, appolluit verbum Prodigiorum, ut sic immixteret, in illis verbis 1er industria, m. & Per insidias idem esse significavit. Vnde enim terminus alterius est declaratio. Neque ibi est proposicio copulativa. Sed simplex, reddicent hunc sensum: Quippe industriam insidiosam occideris proximum, ab Altare one laur.

cum iex nullo Canonici iuriis textu id conferet. Ita decian. tr. crimin. lib. 6. c. 18. num. 17. Suar. to. 1. de Relig. l. 3. c. 11. num. 14. Marian. Ital. de immunit. c. 9. n. 145. & 146. Villagutier. de extens. leg. cap. fin. num. 54. Bonac. præc. 2. Decal. d. 3. q. 7. §. 4. n. 16.

Hanc teneo lententiam. Quia ob eam causam existimo, noluisse ins Canonicum totam Exodi legem in textu interire, sed solum vel nos suam timam eos partem. Addiderim, constitutio Gregorij v. gote hoc esse manifestum, cum locum ibi excipiat, qui proximum prodicione interiret.

D V B I V M XLIII.

An preditorie infidelem interimes,
priuatur immunitate?

Non priuatur. Quia infidelis non est proprie noster proximus, cum nobiscum non communicet in fide, in sacramentis, in Ecclesia, &c. sed priuatus immunitas impedita est, sicut proximum preditorie occidenti: Eg. non est in poena fidem necessari. Sic An. bisolin. de immunit. c. 7. num. 12. Bonac. præc. 1. Decal. d. 3. q. 7. §. 4. n. 16.

Praia ut omnino. Quia infidelis sub nomine nostri proximi propriis iure comprehenditur: alias præceptum ilud diligendi proximum sicut nos ipsos non extendere ad infideles, neque ex charitate eos diligere tenetur: quod est absurdum. Ita Marian. Ital. de immunit. l. 1. c. 5. §. 4. num. 20. & 21. Fatinac. de immunit. c. 8. n. 120. & alij.

Hoc longè verius esse crediderim. Proprie 166 namque infidelis noster proximus est. Ad H. leg. quod non obest, nobiscum non communiceat in fide, sacramentis, &c. Alias habentia, & peccator postea à proximitate excludi: quia nobis cum in fide, & charitate non conueniunt, ergo non requirunt hancmodi communicatione ad rationem proximi continent: sed ex eo solam, quod eadem nobiscum naturam participent, proximi nostri sunt eff. Et.

D V B I V M XLIV.

An Reus Affixus spectato iure communi exclusus sit ab Ecclesia
Immunitate?

Affixus dupliciter accipitur. Prudac 167 præcipue pro quibusdam infidelibus, Neomilia qui ex mandato sui Principis infideles resu. homines occidebant. Per translationem autem communiverit accipitur pro iis, qui pecunia aliove preio conducti aliquem incutum interirent. Certum itaque est, reum affixum ab immunitate esse exclusum ex conf. Gregorij. Quæsiem autem, num spectato iure communi, sit exclusus?

Non est. Quia textus in Cap. Pro hominibus, de

D V B I V M XLII.

An qui per industriam insidiosam proximum vulnerat animo occidendi, sacra mors non sequatur: priuatur Templo immunitate?

Prinatus plane est. Quia licet textus in Cap. 1. de homicid. dixerit, si quo per industriam & per insidias occidit proximum suum, ab alteri auctiles eum. At huiusmodi textus relationem facit ad locum Ex. di. 2. l. vbi in principio dicitur: Qui percussit hominem volens occidere, morire moritur. Et subdit iuxta qualis hoc distinguens: Quod autem non est insidians, sed Deus illum tradidit in manus eius halebit locum, ad quem fugere possit: si autem per industriam & c. ab Alteri est euellendus. Quasi dicaret. Si quis in persecutione homini's infideli's visus non fuerit, locum habet refugii. At qui per seculose insidiosae volentes occidere, vel occiderit, ab Alteri est euellendus. Sic Nanar. sum. c. 25. num. 22. Conar. l. 2. var. c. 20. p. pf. mm. 7. B. et. us. dec. 109. Petrus in Placha epit. delict. c. 21. Fatinac. de carc. q. 28. num. 45. Gutiér. præt. qq. ch. l. 3. q. 7. num. 55. Azevedo l. 1. tit. 2. leg. 3. num. 9. alterens esse opinionem communiter receptam. Bobadil. l. 2. polit. cap. 14. num. 34.

Non est priuatus immunitate. Quia lex illa ceremonialis Exodi vim non habet nisi quatenus ab Ecclesia recepta sit. At in Cap. 1. de homicid. solum statuit excludendum esse ab Alteri hoc est, immunitate priuandum, qui per industriam insidiosam proximum suum occiderit. Ergo non est dicendum vulnerantem insidiosae hac immunitate priuati,

Sect. II. De Immun. Templor. 19

^{Non est exclusus.} de homicid. in 6. qui de hoc criminis loquitur, committi id solùm imponit excommunicationem ipso facto, depositionem, & diffidationem: non tamen priuationem immunitatis. Ergo nisi assassinus proximum proditoris occidat, immunitate non priuatur: & tane non ob assassinum, sed ob occasionem proditionis ex Cap. 1. de homicid. Addo cap. Pro humani, locutum esse de iis, qui per quoddam infideles patrionomine *Assassino* vocatus Christicolas interficiebant, ut optimè alii relat. probat Conar. l. 3. v. c. 26. numero 10. Ergo qui non per huiusmodi infideles, sed per fideles fidelem interimit assassinij poenas in illo Cap. contéras non incurrit. Ego, iure communis spectato priuandus non est immunitus. Sic nonnulli minime immeriti Doctores. Quorum sententia Castro Palao subscribit, tom. 1. d. vii. de Templ. immun. pun. 9. n. 32.

¹⁶⁹ ^{Exclusus} Est quidem priuatus. Quidam ante, & post Gregorij constitutionem delictum assassinij à Iudicibus ex confuetudine recepta vt indiguum, eni Ecclesiæ faveat immunitas repudiat. Ergo consuetudo hac que iuris communis vices exercit, sufficit, vt possit affirmari assassinum spectato iure excludum esse ab immunitate. Ita Farinac. de carcere in q. 18. num. 16. Soat. 10. 1. de Relig. l. 3. c. 11. num. 13. Bonac. prec. 1. Decal. d. 3. q. 7. §. 4. num. 18. Gutiér. præf. qq. ciuil. l. 3. q. 7. n. 50.

¹⁷⁰ ^{Adversaria} ^{sententia} Ego quidem cum meo Castro Palao, spectato iuris rigore, cenfio probabilis (si confitetur Greg. teclitudin) priuatum non esse immunitate. At si consuetudo recepta, & à Doctribus approbat spectato, etiam si Gregorius assassinum ab immunitate non excluderet, excludum esse quasi ex communis mente affirmandum existimo.

D V B I V M XLV.

¹⁷¹ ^{Non perpetrat.} An qui sciaro promittit, se ei daturum aliquam in uxorem, ut alium occidat: illeque occidit, perpetret crimen assassinij, cui est immunitas denegata?

¹⁷² ^{Perpetrat plane.} Non perpetrat. Quia executio illius promissionis non est in promittente voluntate: Ergo reputatur, ac simili promissione. Ergo assassinus non est, cum prelio ad facinus non conducatur. Sic Bossi. tit. de mandat. ad homicid. num. 35. Farinac. de carcerib. q. 12. 3. n. 44.

Perpetrat quidem assassinij piaculum. Quia talis promissio est prelio estimabilis, siquidem ex illa promissione maner obligatus quoad fieri possit procurare, ut foecina in uxorem promissa velit matrimonium intire: & ex alio capite sciarus motus illa promissione crimen patratur. Ita Decian. tr. crim. l. 3. c. 3. num. 16. Palao 10. 2. d. vii. de Templ. immun. pun. 9. n. 34.

¹⁷³ ^{Probabiliter hoc habebit.} Sententiam probabiliorē esse reor. Quia non requiritur, vt de facto sciarus prelio accipiat, vt patens homicidium assassinus dicatur, sed sufficit, promissionem in futurum

executioni tradendam fieri. At negari non potest prefatam coningij promissionem pretio esse estimabilem adeo, vt vere ad homicidium patrandum conductum illum esse dicatur.

D V B I V M XLVI.

An Res, seu pecunia promissa ei, qui patraturus sit crimen debet necessario, in magna quantitate, ut assassinus ille sit, immunitateque idem prineatur?

¹⁷⁴ ^{Debet esse in magna quantitate ne. ejus.} Ebet esse in quantitate magna, quae men patrandum: vnde assassinij crimen non committere, qui ob vilium preium perpetravit homicidium. Nam id causa else non potest tantum criminis, cum ex le apta non sit animum excitandi: nec dici potest preium tam direcagelionis. S. C. Farinac. q. 12. 3. num. 43. Vulner. 14. 3. num. 9. Alex. Ambrosin. de immun. c. 7. n. 9.

Non debet necessario else quantitas magna, vt quis assassinum committere dicatur. ¹⁷⁵ ^{Est non Quia paritas pretij non minuit delictum il-} debet ne- lius, qui ex eo ad graue facinus execu- cessari. dum monetur, sed potius illud aggrauat. Ita Castr. Palao 10. 2. d. vii. de Templ. immun. pun. 9. num. 34.

Amicissimo Doctori hærens idem affirmo. ¹⁷⁶ ^{Huic ba- reo Docto- ri.} Nam qui ex contractu illius parvæ rei occidit, grauus planè deliquerit. Vnde speciali iure debet ut assassinus Tempi immunitate priuatur.

D V B I V M XLVII.

An occidens pretio conductus infidelem committiat, assassinij pia culum, cui est immunitas denegata?

¹⁷⁷ ^{Commitit} Committit quidem. Quia else fidelem, vel infidelem per accidens videtur ad assassinij crimen. Præcipue cum infidelis (vti vidimus supra) sit verè proximus. Sic plures quidem. quos refer, & sequitur Decian. tr. crim. l. 6. cap. 2. 8. num. 18. Marian. Ital. de immunit. l. 1. c. 5. §. 4. num. 20. & 2. 1. Farinac. ap pend. de immun. c. 8. n. 120.

Non committit, spectato iuris rigore. Quia textus in Cap. 1. de homicid. in 6. exprefse dicit, *Quempiam Christianum*. Ergo tacite infidelem excludit. Præterea illa constitutio expedita fuit aduersus Christianæ Religionis hostes &c. vt conflat ex eius procemo, quod occidentibus infideles haud potest conuenire. Ita Mascard. de probatio- nibus l. 1. conclus. 137. num. 13. Farinac. gneß. 12. 3. num. 33. plures referens Ambrosin. de immunit. cap. 7. num. 12. Gutiér. præf. qq. ciuil. l. 3. q. 7. num. 8. Conar. l. 1. var. cap. 20. num. 10. In. Clar. præf. §. *Assassinum, vers. bene verum est.*

20 Theologiæ Moralis Lib. LIV.

¹⁷⁹
Variorum
hanc sensi-
tatem
crevo.

Hec nihil videtur esse sententia. Non
licet multo verè si proxenus, non pro-
curat proxim occidere; hec a' scilicet iij po-
nuntur ratiocinio pro occidere proxim. Christi-
anum. Secundum vero dicitur in actis apostolorum
facti. Quia in causa de homini d. nō fuit limitatio
n decretu at proximus in Christianum
fuerit in hoc crimine absolu' i' limitatum est.

D V B I V M X L V I I I .

D V B I V M X L V I I I .

¹⁸⁰
Asassinus
Asassinus
est im-
munitate
privatus.

Asassinus est, & immunitate non
committit, ad eum militiam folium
videtur requiri, ut accepte pecuniam ad oc-
cidentem, & per ipsum non stetit, quoniam
occidit. Sic Ioh. actus præl. l. 39. q. 97. num.
39 & alj.

¹⁸¹
Non est
*im-
munitas*
non est abneganda. Quia immi-
nitate non privata nisi propriè com-
mittibus assassinus crimen sed qui accepta
pecunia aliam vulnerant, non tamen inter-
venit, non paratu' vere assassinus p'sculum
Nam textus in Cap. i de homicid. in 6. vbi
hoc crimen declaratur, solam de mandante
dixit, panemque eis uiderem pernis,
sue morte sequitur, sue non; nihil au-
tentis de mandatorio dicunt. Ego man-
darinus, qui mortem non intul, relin-
quuntur in hac parte omnis communis dispositio-
ni, que quidem est, non enim ob vul-
nerationem timù' o immunitati primari. Ita
Fatimac. de homicid. quæst. l. 123. num. 77. &
de immunitate. 8. num. 123. Milcard. de probat.
conclus. 138. num. 2 & 5. Heron. Zeuall. com-
mun. contra commun. q. 540. num. 5. & alij
plures apud Fatimac.

¹⁸²
Cum his
probabilis
oppor-
tutus

Cum his probabilius opinor, adiiciens
etiam ab assassinis criminac p'ca libera-
ri, quia accepte pecuniam ad vulnerandum
& non al' occidentum. Quia textus in
Cap. i de homicid. de interficiuntibus Chris-
tianis loquitur, non de vulnerantibus. Et
quia assassinus videtur dictus ab eo qui ex
officio; vel contractu' corpore animam ab-
scindit, ut defendit Decian. trah. cri-
mn. l. b. 9. cap. 30. num. 41.

Fatimac. de immunitate.

6. 8. n. 134.

* * *

An Reus lese maiestatis in personam
ipiusmet Principis excludatur
ab immunitate?

¹⁸³
Excludi-
tores co-
minister.
tur plaz.
Non excluditur. Quare rei'cendi sunt om-
ni' nō qui contrarium sententia v'li' tunc. Bofin.
Reiu'li' de captura nam. 3. Guter. præl. 99. cml. alia. 12.
1. 4. q'af. 4. num. 3; iuncto num. 9. V. flag. de
exors. leg. cap. fin. m. 5.

¹⁸⁴
Et sine l'v. & Gregorij const'ratione, res
est ut que concordia, cum d' sero' ver.
bis t'ns. æ'c' m'c'itatis in personam Principis
omn'ido excludatur. Et ius commune ita de-
clarata ita pridem ipsa praxis & communis
D.D. lenitus intellexerat. Porro nomine iuri-
cipis intelligitur, qui supremam habet iu-
ridictionem, neminique est subiectus, qua-
lis est Pontifex, Imperator, Gallic, &
Hispanie Reges.

D V B I V M L.

*An ratione consuetudinis alij, prater
exceptos in iure, casu excipiuntur,
ab hac immunitate?*

¹⁸⁵
Excipiant quidem, quia consuetudo le-
gitimè præcripta vim habet Ecclesiæ. Excipi-
sciam legem derogandi. Et quia Bulla quidem
Gregorij non videbat consuetudines tollere,
sed s' u' privilegij. Principibus concess. &
calu' quo' consuetudines tollerent, adhuc pos-
sent denouo introduci, præcipue videlicibus, ac
tacem'ibus Pilatis. Et ita introducta et con-
suetudo extrahendi plures delinq'nties a lo-
co' sacr'li per faculares indices. Sic Clavis in
præl. § fin. q. 30. Petr. Greg. syn. iur. l. 33.
c. 22. num. 5. & alj: relati a fatimac. de carcer-
bus q. 8. n. 134.

¹⁸⁶
Quoniam alij qui omnes consuetudines im-
munitati Ecclesiæ derogantes sublatas fuisse. Rerum
velint à Concilio Trident. ses. 15. c. 20. quare alio
num ibi. euocatus obtemperant immunitati. se-
condum Canones, & summorum Pontificum
confutaciones. Bulla quoq'ne' Gregorij
omnes consuetudines pariter instaurat, &
per aquipollentia verba euocant. quia decti
ibi decreto' irritans, & contra quod allegant
non potest contrarius v'li'. I. Ambrozin. de
immunitate. cap. 14. Marian. Ital. de immunitate. 1.
c. 6. principio Bonac. præl. Decal. d. 3. quæst. 7.
§. 6. num. 4.

¹⁸⁷
Ponam tamen sententiam probabiliorē longe
esse crediderim, propriè communem illam
DD. Principi' constitutionem, & legi etiam
Ecclesiastice derogari: quare ubi illa con-
suetudo inducta fuerit, remanda erit, quan-
tus in ea inducenda operio'um esset.

D V B I V M

Sect. I. de Immunit. Templor. 21

D V B I V M L I .

An ex identitate rationis excipiuntur alij casus ab immunitate?

189. **N**egari non potest, plures esse casus graniores & atrociores iis, qui ab Innocentio III. & Gregor. IX. ac XIV. excipiuntur, quales sunt Rapias, Adulterium, Sodoma, Incendium, furum, Sacrilegium, ac similia. *Questio igitur est an ex identitate, vel ex maiestate rationis, alij casus excipiuntur ab immunitate?*

190. **E**xcipiuntur quidem. Quia si non exciperentur, datur occasio perditus hominibus liberius vivendi, granissimaque crimina perpetrandi freuisse lecūtum ab Ecclesiastica immunitate concessa. Ergo ne immunitas Ecclesie, qua in Dei honorem sicut introducta, cedar in eis iniuriam immunitatis in hīc casibus nō prodeat. Sic Decian. tr. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 20. aſſerens, ex identitate rationis confitūtione etiam pecuniale extendi posse ad alios similes causas quid ad grauiores? Quod maiorem vim habet quotis in legi dispositione ratio est scripta. Nam tunc non dictum lex penalis extendi, sed comprehendendi. Neque illa extensio, sed declaratio legis. Bald. ad leg. Quamvis. C. de fideicommiss. Oldřich. conf. 183. Calderon. cons. 1. tit. vti lice pendente,

191. **M**inime excipiuntur. Quia facienda non est extensio ex identitate aut maiestate rationis quādo caule favorabili qualis est Ecclesiastica immunitas, praedicata. Principiū cum peccare locum non habeant, nisi in casibus expressis. Ita Suarez tom. 1. de Relig. l. 3. c. 11. num. 15. & 17. Frane. Leo in ibidem. fori Eccles. c. 3. Robric. de immunit. Eccles. post. num. 27. Farinac. append. de immunit. cap. ultim. num. 333. Gater. præf. qq. civil. l. 3. c. 13. num. 36. Ambroſin. de immunit. cap. 1. numer. 13.

192. **H**oc dicendum exītimo. Quia si ultra casus exceptos licet alios ob identitatem, vel maiestatem rationis excipere, regula affligata in Capite Inter alia, & tradita à Gregorio in sua Bulla, deterruerent, quia nullū firmū, & itabile esset constitutum. In his tamen omnibus attendenda erit conſuctudo recepta, & praxis.

D V B I V M L I I .

An raptori virginum sint immunitate priuati?

193. **S**unt priuati. Quia raptus est quādam rapina granior quolibet alio latrociniō: vnde comprehendi potest in casu latrociniij excepto. S. C. Angel. de maleſiciis, vers. 2. Quod fama publica. num. 59. lit. B. Boetius. de ſervis. 103. Decian. tract. crimin. l. 6. cap. 28.

num. 20. Anton. Butrio Cap. inter alia, de immunit. Eccles. num. 18. & Suar. probabilitate reputat ubi infrā.

Priuati non sunt immunitate. Quia non est casus expreſſe exceptus in iuribus citatis 194 *Prinici* à primis sententiis. Auctoribus, nempe in *non sunt.* Aubent. de mandat. Princip. & in nulla Gregorij. Et quia in Cap. de Raptoribus. 36. quæſt. i. his immunitas conceditur. Ita Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. cap. 11. num. 17. Azot. p. 2. l. 9. c. 9. vera. Quid vero de raptoribus. Tulchus verb Ecclesia concl. 11. n. 35. & 36. Farinac. de carceribus q. 28. n. 17. Gutier. præf. qq. civil. l. 3. quæſt. 5. to. 16. Bonac. præf. 1. Decal. d. 3. quæſt. 7. §. 4. num. 4. & alij.

Vero genere hanc lententiam esse crediderim. Nam prima sententia ratio solum probat ex iure ciuii raptiores, & adulteros ab immunitate esse exclusos. Ius autem Canonici cuius illos textus corrigit, & in materia Ecclesiastica immunitatis Pontificia constitutiōnē standum. *Q*uod si instant aduertarij obiciēntes ex conuentudine huic criminis, & adulterio immunitatem denegari: respondereo, conuentudinem ubi ea viget seruari posse.

*Hoc verius
esse credo.*

D V B I V M L I I I .

An sodomitā spectato iuriis rigore sit ab immunitate exclusus?

195. **E**xclusus est. Quia grauissimum est piaculum, ad eō ut constitutionibus Regis p̄cōnanū mortis habeat annexam: & ex 196 *Exclusus* constitutione Pij V. Caricē ſeculari Clerici delinquentes traduntur. Ergo decens non est, ut Ecclesia tam ſcēdo faueat delinquenti. Sic Marian. Ital. de immunit. l. 1. c. 5. §. 3.

Non est exclusus. Quia nullibi hoc crimen excipitur, & in materia penali immunitate non derogante, non licet facere extenſionem. *Non est* Ita Farinac. append. de immunitate capit. 6. num. 98.

Hanc sententiam credo eſſe longē veriorem adiiciens, quando in iure communi & ſeculari contra ſa contraria conſuetudine, quæ illi derogari, debet, vero ille Reus ſi de pluribus actibus eſſet infamatus. Hoc enim requirit Pij V. constitutione, uti tradit Nanar. ſum. c. 27. num. 249. Mecum Farinacius.

D V B I V M L I V .

An sacrilegio denegetur Templorum immunitas?

197. **D**enegatur profecto. Quia grauissimum 199 *Denegatur* culmen est ſpecialiter contra reverentiam Deo debitam, ac proinde immunitati quidem contrarium. Sic plures Doctores, quos refert, ac ſequitur Ioan. Gater. præf. qq. civil. l. 3. q. 1. n. 33. Card. Tulch. v. Ecclesia, concl. 10. n. 19. Petr. Greg. ſynag. iur. c. 2. 2. n. 2.

Minime

22 Theologiæ Moraliæ Lib LIV.

M nimè denegatur. Quia Cap. inter alia,
200 Non dene- & constat. Gregor. solum excipitur. Sacri-
gatior

gum propter homicidium, & vulnerationem
in Templo vel sacro loco factam: Ego alia
Sacrilegia excepta non sunt. Ergo aliis Sacri-
legis infecto non est immunitas deneganda.
Ita Iust. fin. cap. 25. num. 6. Farinac. de car-
ceribus que. 28. num. 67. Bonac. præc. Decal.
d. 3. que. 1. 7. 8. 4. num. 3. loquens de blasphemia
Ambro. de immunitate. c. 5. num. 6. Ma-
rian. Ical. de immunitate. i.e. 5. §. 3. n. 75.

Cum his opinor longe probabilius. Vnde
201 coll. g. 6. blasphemum, & superstitionem
imunitate frui, nisi de suspicione heres-
sit examinandus. Quia non sunt crimina ex-
cepta. Sc. o. Farinac. contraria docuisse:
sed locus fuit ante Gregorij constitutionem.

D V B I V M L V.

An perjurue, qui eo criminis causa
fuit, ut aliquis mortis effec-
damnaus, alias non dam-
nandus: priuatus immu-
nitatis inauditor

202 Status questionis. P erorum fui. Temp. immunitate, cer-
tum esse reor. Quia non est crimen
exceptum. Neque obstat perjurium, &
falsum testimonium homicidio equiparari.
Cap. fin. 21. q. 1. cum æquiparatur homicidie
vniuersitatis, non proditor, qui ioinum est ab
immunitate exceptus. Dubito autem, si quis
perjurio causa fuit, ut aliquis mortis effec-
damnaus, alias non damnaus, num immu-
nitate priuatur?

203 Priuatur quidem. Quia homicida prodi-
torius esse censetur, cui Ecclesia immuni-
tas denegatur. Sic Marian. Ical. de immunitate.
1. c. 5. §. 4. & §. 5. num. 145. Quidam est Farinac.
append. de immunitate. c. 9. num. 141. absentes
Pontificem esse confundendum.

204 Non priuatur. Quia moraliter, non physi-
cè occidit. Vnde proditione homicidie mora-
litas solam debet regi parari. Ita Ferdinandus
de Castro. 2. d. vni. de Templo. immunitate.
pun. 10. num. 9.

205 Longè hoc verius esse credo. Nec enim
Vorius hoc occidere moraliter prodi-
tori, sed physicè
esse credo. Quia hic est, qui propriè occidit.

D V B I V M L VI.

An incendiarii negetur Ecclesia im-
munitas?

206 Non priuatur immunitas. N egitur profecto. Quia incendiarij æqui-
pudicatur agrovum depopulatoribus, quies
immunitas est abneganda. Cap. Peccatum
mam. 23. q. 8. Ibi enim datur facultas Regi-
bus, ac Principibus eos puniendi, consulis
Archiepiscopis, & Episcopis, quod tamen
consilium necessarium non esset, si incen-
diarii ad Ecclesiam non confugissent. Suppo-

nitur ergo in texu, eos ad Tempulum con-
fugisse, & hoc non obstante, non negatur
facultas Regibus, ac Principibus eos pu-
niendi, consulis tamen Episcopis. Sic gra-
nes Doctores, quos prece nomine affit
Palao citandus.

Non negatur eis immunitas, quia in Cap.
207 Inter nos, alisque iniurias, & in Bula
Gregorij XIV. non excipiuntur: sed omni-
bus delinquentibus immunitas concedetur
nisi in casibus exceptus. Ego incendiarii est
concessa, Ita Palao tom. 2. d. vni. de Templo.
immunitate. pun. 10. num. 9. Farinac. append. de
immunitate. c. 6. n. 105.

Hanc sententiam defendo, cui minimè ob-
stat, hoc crimen simile esse, agrorum depo-
Hanc spon-
sulationem. Nam cum non sit idem, sed di-
rectio: in casibus exceptis. Nec confitit ex proficie texu,
incendiarii ad Ecclesiam confugerint. Nisi con-
silium Episcoporum non penitit, qua ad
Ecclesiam confugerint. sed ut corde Re-
ges, ac Principes procedant in persona his de-
linquentibus assignanda, cum iusta insan-
tiquum variè sint constituta. Sic Gloisa.

D V B I V M L VII.

An iudices, aliquis Ministri vi-
ter extrahentes confugientem ad
locum sacrum: ob huiusmodi
delictum priuauerit & ipsi
immunitas?

208 Priuantur equidem, quia non deber pro-
ficiuntur immunitas eis, qui altari procelle
noquerunt: neque conqueri possunt, si equidem
mensura quales mensuere, eis remittat-
tur. Sic Decian. tract. criminis. 6. c. 25. num.
7. Anastas. Germon. de factor. immunitate. c. 6. c.
16. num. 104. Marian. Ical. de immunitate. c. 5. §.
15. Petri. Gregor. synag. iur. l. 33. c. 21. num. 3.
& c. 22. n. 2.

209 Non priuantur, quia non est ex criminis
bus expresse exceptus. Ita Farinac. append. de Templo.
immunitate. c. 6. n. 106. & al. j.

Hanc eligo sententiam plane probabilio-
rem. Factor, huiusmodi iudices, & ministros Hoc est
indignos esse immunitate priuari. At si foli-
lum probat posse legem statui, quia priuau-
tur: non tamen probat, de facto esse sta-
tuat.

D V B I V M L VIII.

An fabricantes falsam monetae sint
ab immunitate exclusi?

Sunt quidem, quia perpetrant inüstitum
adversus Rempublicam, & Regem, & Sanc-
tum. crimen lese maiestatis, & gravis ac publicum clas-
sorum, cui quidem immunitas abnegatur.
Sic Theologus quidam non immunit.

Non

213 Non sum exclusi. Quia crimen hoc nec
in Bulla Gregoriana, neque alibi excipitur.
Exclusi
non sunt.
Ita Guicci. prael. q. c. 1. l. 3. q. 4. per toram.
Farinac. append. de immun. c. 6. n. 9. 1.

214 Cum his
opinor.
Cum his
parum aut nihil probabilitatis
in contraria lenitatem agnoscet. Quia ab-
solutè qui fabricandæ falsæ monetæ dat
operam, non gerit publicum latrocinium,
cum non fiat cum violentia, & publicitate.
Nec item est crimen læse maiestatis in ipsius
metu Principis personam, sed in eius statum,
ac proinde non est ex criminibus exceptis.

D V B I V M LIX.

An delinquentibus in criminibus exce-
ptis proficit immunitas Ecclesie
quoad alia crimina non
excepta?

215 **Q**uestio est, num homicidæ prodi-
tiæ (v. grat. l. proficit immunitas quoad
crimen adulterij, stupri, simplicis,
furti, &c. ita ut extracti non possit ad ho-
rum punitionem: Et procedit dubitatio, quando
Index non intendit punire homicidium:
nam si illud punire intendat, & ob illius cau-
sam remm facio extractus à loco, certum est
tunc rei quia crimina posse punire; quia tunc
non censetur delinquentem extrahere à loco
sacro ob alia crimina; sed iam nullè extractum
punit. Quæstionem igitur, an si sola crimi-
na Index non excepta intendat punire, re-
proficit Ecclesie, è qua extractus, immunitas?

216 Non pro-
ficit.
Non pro-
ficit.
Non pro-
ficit, sed porcit Index delinquen-
tem à loco sacro extrahere. Quia ob aliud
crimen exceptum, quod committit, absolu-
tè immunitate est privatus. Sic quidam Do-
ctores, quorum sententia videtur haud omni-
nino improbabilis.

217 **I**n dedi-
gindem.
Prodeft
equidem nec potest extractio, ac
puniri. Quia penales constitutions immuni-
tatem Ecclesiæ derogantes accipiendæ sunt in
rigorosa, ac formalis significatione. Ergo con-
stitutio excludens delinquentem ab immuni-
tate aliquibus in casibus accipienda est in for-
malis, ac propria eius significatione sine illo
ad alia crimina nō excepta respectu. Ita deci-
trahit. crimin. l. 6. c. 26. num. 6. Farinac. de car-
cerib. q. 2. n. 67. Bonac. præc. 1. Decal. d. 3. q.
7. 8. 4. n. 2. 3.

218 **H**oc verum omnino. Nam si constitutio
excludens in aliquibus casibus delinquentem
ab immunitate accipienda est in formalis ac
propria eius significatione: Ergo solum com-
prehendit delinquentes illos in criminibus
exceptis, quatenus tales sunt, hoc est, quatenus
talia crimina commiserunt. Igittu quoad
alia crimina gaudent immunitate.

C A P V T I X.

Circa Immunitatis Templo-
rum Effectus.

D V B I V M L X.

An qui blanditiis, ac dolosis verbis
inductus à loco sacro exiuit, sit ei re-
stituendus, vel capi posse?

RÆMITTO, primum, & præci-
puum immunitatis effectum esse,
non posse à loco sacro extracti in-
veniunt, & contra Ecclesiæ voluntatem. Tex-
tus expressus in leg. 2. C. de iis, qui ad Ecclesiæ
config. & in Cap. Inter alia, de immun. Eccl.
Cap. Frater. Cap. Reum: Cap. Definiuit. & alij.
Dixi In initio, nā si ipse liberè exeat, sic egre-
sum poterit faculari Index capere. Quia im-
munitas perlonis conceditur ratione loci. Por-
rò extractus per violentiam restituendus est,
quia omnis violentia extractio est nulla, &
re prodiucere non potest. Quæstionem vero,
an si blanditiis, ac dolosis verbis inductus à
loco sacro exiuit, sit restituendus, an capi li-
cite & validè possit?

Restituendus est, nec potest capi, quia
huiusmodi extractio violentia æquiparatur.
220 Restituendus est, nec
Sed extractus per violentiam restituendus est. Ergo. Sic nonnulli, quos presso nomine
memorat Castro Palao, tom. 2. a. vni. de Tem-
plor. immnn. pnn. 11. n. 3.

Non est restituendus, sed capi potest, quia
dici non potest, violenter fuisse extractum: Non est
blanditiæ enim & dolosa verba violentiam restituendus
non inferunt sola autem violentia extractio dñs, sed
illis in iuribus prohibetur. Ita Decian. tr. crim. potest capi.
int. 6. c. 26. num. 11. Farinac. append. de immun.
c. 19. n. 302. Suar. to. 1. de Relig. l. 3. c. 18. num. 2.
Fagund. l. 4. de præc. Eccl. c. 4. num. 56: Bonac.
præc. 1. decal. d. 3. q. 7. S. 2. n. 6.

Hoc longe probabilius esse reor. At si Iu-
dex punitionis impunitatem reo promittat, & Hoc longe
sub hac promissione à loco sacro exeat tene-
tur sus promissione, quia Reus. Quia privile-
gio immunitatis cessit pro securitate à Indice
promissa. Mecum Nanar. sum. c. 25. num. 22.
Farinac. de carcerib. q. 8. 1. n. 2. 8.

D V B I V M L XI:

An in casibus non exceptis possit Pra-
latus Ecclesiæ sticlus facultatem imper-
tire, ut quia ex Ecclesia ad quæ
riæ configit, à Iudice faculari ex-
trahatur?

Haud dubium, quin in casibus exceptis
posse Episcopum hanc facultatem ex-
hibere, ut delinquens ex Templo ex-
trahatur. Questiones
Farinac.

24 Theologiæ Moralis Lib. LIV.

trahatur à Iudice sacerduli puniendus. Quia tunc delinquens nullum ius habet, ad immunitatem nec Ecclesia cum iuri potest. At in casibus non exceptis est dubium, an politi Prelatus hanc licentiam concordare, & ex illius concepcione Iudex secularis reum extrahere, & punire?

³²⁴ Potest Prelatus hanc licentiam impetrare, accipio prius iuramento à Iudice de omni praenatum fecunditate. Quia in Cap. Id. ^{17. quest. 4.} dicitur, Reos abstrahere non licet, sed neque alteri confignare, nisi ad Euangelia datis Sacramentis, de morte debilis, & omni panarum genere sunt fecuti. Ergo data hac fecunditate, poterit Prelatus, si expedire iudicatur, reum confignare etiam inuitat. Si P. Suarez tom. 1. de Relig. l. 3. c. 3. num. 3. adiiciens, sacerdotem iudicantem promissum fermare, alias à Prelato Ecclesiastico per centuras esse compellendum.

²²⁵ Non potest Prelatus huiusmodi facilitatem impetrare. Quia Bulla Gregorij Iolum in illis casibus exceptis, haec facultas conceditur. Egō tamen in aliis abnegatio: principio cum ibi datur esse iuratum & inane quod contra actum suum fuerit. Ita Farinac. append. de immunitate. 19 num. 304.

Ego existimo spectato iure cōmuni primā Suarū sententiam veram esse: ita tamen Bulla Gregorij veriorem esse secundam vbi illa viget, & est in viridi obseruanta.

DVBIVM LXII.

An delinquens fugiens ad Ecclesiam inihi alligari, vel alia via custodiri possit dum examinatur ab ordinario
causa, an debet frui
Immunitate?

²²⁷ Secundus effectus immunitatis est, ne ^{Statuta} delinquens in Ecclesia vinculis allegetur, ^{Questionis.} quia hoc esset ex templo carcerem facere. Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. cap. 12. num. 2. Bonac. praecl. 1. Decal. d. 3. q. 7. §. 5. Farinac. de carceribus q. 28. num. 9. Quæstio vero est, num illigari possit vel alia via custodiri, dum decernitur ab Ordinario, an debet immunitate Ecclesia potiri?

²²⁸ Potest quidem, quia dum examinatur causa dubium est, ad quam non iniuriam onus delinquens pertinet. Ergo ut Index secularis se indemne affert, poterit delinquente ne affugiat ligare, & in custodian addicere. Scilicet Cal. præcl. §. fin q. 30. verf. Quarto modo Farinac. de caeribus q. 28. n. 10.

Minimè potest, quia videtur exprefstextum in Cap. Deffinit. 17. quest. 4. vbi caetur, ne confignibus ad Ecclesiam aliquas vis, aut nocibulas, damnumque inferatur, aut posse per iriginta passus ab Ecclesia exire. Ergo supponitur, imbi ligari non posse, aut reclusioni adiici. Ita Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. cap. 2. num. 2. Fagund. part. 2. de præc. F. cl. 1. 4. c. 4. num. 55. Bonac. præcl. 1. Decal. d. 3.

quaest. septim. §. quinto in secund. effetu.

Tenendum omnino existimo, nullatenus licete laiculan Iudici confignentem ad Ecclesiam in illa illegare, aut alio modo duocare, m. ²³⁰ Hoc tenetur, nam index sacerdotem alter seruet indemne, quemadmodum delinquens est in Ecclesia, cit extra territorium Iudicis secularis.

DVBIVM LXIII.

An secularis Iudex extrahens iniusti ab Ecclesia rem, reueatur ad damnorum restitut. onem?

^A Lios est: i. immunitatis effectus suppono: non temere confignenti ad Ecclesiam non potest ²³¹ plene vita necessaria impedit: nec potest ad aliis effici mortem, dum in e. clavis exilius, vel ad per immunitatem danatur, bene tamen sibi quando aliqua ²³² pecunaria iniurci potest. Item ab ecclesiis rati extactum in causis non exceptis, dedere ante omnia Ecclesia reficit: nulamque esse extractionem delinquens extra causis exceptos. Quæstionem vero, num Index iniuste extrahens delinquens est in loco addamnum restituitionem teneatur?

Non teneatur, quia nullus est Index qui ²³³ huiusmodi restituitionem faciat, cum plures non sint, qui indebet extrahant ab Ecclesia. Quia ²³⁴ sibi quidem iuste excusat ex Doctorum authoritate assertum non committit iniuriam aduersus rem in huiusmodi violentia extractione sed solius Sacilegian. Sic Dio. Thom. 1. 2. q. 99. 4. 2. ad 3. quam sententiam probabilem esse docent Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. c. 13. num. 12. & Bonac. præcl. 1. Decal. d. 3. q. 7. §. 3. n. 2.

Tenetur omnipot. Quia illa extractio non ²³⁵ solum Ecclesias sed etiam delinquentes ²³⁶ Tenuit facit; delinquens enim ius habet, ne in loco iniuriam faciat: ergo peccat contra iniuriam communicatam ilum extrahens: ergo ad restituitionem damnorum obligatur. Ita Suar. ibi, num. 1. §. Bonac. §. 6. num. 1. & 2. Farinac. de carceribus q. 28. num. 5. Valent. 2. 2. 6. & 7. q. 2. p. 2. Aml. rolin. de immunit. cap. 15. num. 7.

Hoc verius esse reor. Nec obest, D. Thomam ei atum dixisse iudicem, qui extrahit ²³⁷ Hoc videtur quidem, quia dicitur in legi: Ecclesiam; quia potest explicari habere facilius malitiam per se, & primario, consecutiva tan in habere malitiam iniuriam. Addiderim, D. Thomam ibi solum voluntate definire, eli aliquo peccata fieri legi separata omni alia malitia ei hec exemplum posuerit in indice delinquentem è loco facio, illi inhabentem non est, cum solum transunter dixerit, & cum exemplorum veritas non requiratur.

DVBIVM

Sect. II. De Immun. Templor. 25

D V B I V M L X I V .

An extrahentibus indebet delinquentes ab Ecclesia possit pena pecuniaria de iure Canonico imponi?

Certum est, extrahentes delinquentem ab Ecclesia iniuste, culpan mortalem perpetrate, & multiplicem penam ex iure Canonico ac ciuitati incurere. Nam ex iure cuiuslibet penae capitali puniuntur leg. Praesens, Cod. de iis, qui ad Eccles. config. ibi: *Pena: capitali, & ultimi supplicij animadversione plementus.* Quia hoc crimen læzæ maiestatis reputatur, & diuinam Maiestatem offendit, qui eius domum profanat, & violat: & Pontificis usurpat iurisdictionem Clar. præf. question. 6.8. Farinac. de carceribus quest. 2.8. num. 2. Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. cap. 13. num. 7. Verum hæc penam non videunt viu recepta. Porro de iure Canonico an pena pecuniaria possit illis imponi quæsierim?

Non potest. Quia iam huicmodi pena imponendas potest est antiqua. Sic plures Doctores, quos refert, ac sequuntur Decisionem tractat, crimin. l. 6. capit. 28. el. 2. numero quart.

Potest profecto. Quia per Tridentinum sef. 25. cap. 20. & per Bullam Gregorij omnes penas in antiquis Canonibus latè aduersus immunitatis violatores renoniantur. Ergo antiqua non est hæc imponendi pecuniaria peccatum facilius. Ita Tulfus v. Ecclesia concl. 8. n. 11. Farinac. de carcerib. q. 2.8 num. 5. Bonac. præc. 1. Decal. d. 3. quest. 7. §. 6. numero 5.

Hoc asserendum existimo. Nam præterquamquod à Concilio, & à Gregorio XIV. omnia antiqua decreta circa immunitatem innonantur: hac penam efficacius Ecclesia in iure satistis, si ad eius cultum pecunia applicetur, ut iure applicari debet. Ambr. de immun. g. 1.5. n. 1. &c. 2.

D V B I V M L X V .

An extrahentes indebet reuersus ab Ecclesia ex constitutione Gregorij incurvant excommunicationem ipso facto?

Pater penam illam pecuniariam, & penitentiam publicam imponendam, excommunicationis penam Iudices extrahentes ab Ecclesia delinquentem debitè feriuntur. Cap. sciri antiquus. Cap. Frater. Cap. Definiuit. & alii. In quibus tamen textibus non est excommunicatio ipso facto latè sed ferenda. Unde spectato iure communii plures Doctores sentent, nullam censuram huic criminis esse. Ezech. & Mend. Theol. Mor. Tom. VII.

annexam. Suar. tom. 1. de Relig. l. 3. cap. 13. numer. 7. Socio. Turrecrem. Gofred. & alii relati à Farinac. append. de immun. cap. 20. numer. 3. 12. Solum est difficultas, num ex Gregorij constitutione hanc excommunicationem sic reum extrahentes incurrant?

Non incurunt ipso facto excommunicationem. Quia in ea constitutione dicitur. Non incurrit. Quod quisquis praestitu quidquam prærunt ipso ter, aut contra huius nostræ constitutionis refutacionem attinare præsumperit: declaramus eum ipso facto censirias, & penas eadem incurrit, que contra libertatis iurus, & immunitatis Ecclesiasticae violatores per sacros Canones, Conciliorumque generalium, & nostrorum prædecessorum constitutiones sunt promulgatae. Ex quibus verbis solam conflat, hos violatores incurrit excommunicationem, si per factos Canones, & Concilia latè sit excommunicatione ipso facto ex Gregorij Bulla non videtur incurri. Sic nonnulli, quorum sententiam probabilem esse docet Cæstio Palao to. 2. d. vni. de Temp. immun. punct. 12. numero 3.

Ipsò facto excommunicationem incurrit. Quia verba illa constitutionis Ipsò facto aliqui operari debent, ne dicamus ipsò facto perfuisse esse apposita. At si excommunicationem ipsò facto non infurant, nihil operabuntur. Nam in Capit. sciri antiquus 17. question. quart. & in aliis textibus excommunicatione ferenda iam habebatur. Ita Palao citatus. Farinac. append. de immun. cap. 20. a numero 3. 13. Marian. Italus de immun. l. 1. 6. §. 2. n. 29. Bonac. præc. 1. Decal. d. 3. q. 7 §. 6. n. 5.

Hæc sententia mihi longè est probabilius. Nam Pontifex dicit, hos violatores ipsò facto incurrit censuras aduersus violatores longè pro-immunitatis à sacris Canonibus promulgata, babilina. sed est promulgata censura excommunicationis aduersus eos: Ergo eam ipsò facto incurrit profecto ita declaratum fuisse à Clemente VIII. & à paulo V. à sacra Congregatione citati Doctores affirmant.

D V B I V M L X VI .

An Episcopus possit ab excommunicatione, quam extrahens iniuste delinquentem à loco sacro contrahit absoluere?

Non potest Episcopus, sed pontificis lo. Episcopius lins est, ab hac censura absoluere. Quia non potest in Extrahag. Pauli II. de penit. & remissione absoluere: sibi cap. 5. inter extrah. communes inter casus sedi Apostolicæ reseruatos apponitur offensa Ecclesiastica libertati facta. Et in decreto Clement VIII. prohibetur quibuscumque confessariis absolutio plenum casum sedi Apostolicæ referuntur, & præcipue in casibus contentis in Bulla Cænce Domini apponitur casus violationis.

G Immunitatis

26 Theologiae Moralis Lib LIV.

immonitatis ecclesiasticae in terminis consti-
tutionis Gregorij XIV. quod decretum fuit
a Paulo V. immunitus illius que meminat
Quicquid sum. Bullar. i. Glossa casus rese-
nati. Eius declaratum est a Sacrae Congregati-
onis Concilij interpretibus anno 1617.
menie Decembri. Sic Farinac. append. im-
munitatis 20.n.315.

244. *Pope Episcopus, & quilibet confessio-*
natus ex illo facultate ab hac excommuni-
catione absoluere, casu quo fuerit incen-
tatio, quia nullibi invenitur summo Preluli
referenda. Ergo Ordinario conceditur ab-
solutio ex cap. nuper, de fere. excommunic.
Ita Marcus Anton. Genueni. pract. cap. 22.
a numero tertio Bonac. praecept. 1. Decal.
d. 3. quæsiunc 7. §. 6 numero v. clauso Palao
tano seundus d. vni. de Tempior. immunita pun. 12.
munit 7.

245. *Hoc sententiam teor esse probabilio-*
rem. In cuius robur propositionem illam:
quia nullibi invenitur resumpta vetam esse
ostendam. In Extravaug. Pauli II. loùm re-
feratur generaliter libertatis ecclesiasticae
violatio, sub qua in rigore immunitas
non comprehenditur quia libertas reser-
natur ad personas, immunitas ad loca: &
ideo censuæ late contra libertatis Ecclesias-
ticæ violatores, violatores immunitatis
minime comprehenlunt. Contra secund. var.
capit. 20. numero primo. Villagutier, de ex-
tent. legum, c. fin. numero tertio. In decreto
autem Clement. V I I I. nulla est huius
censura, vel criminis referendo: sed foli-
um ibi interdictum, quibuidam confessio-
riis, ut virtute privilegiorum à sede Apo-
stolicae concessorum, ab illis casibus abol-
iant, & ab aliis ab Ordinario referantur.
Vnde in illo decreto non intendit Pontifex
Ordinarii potestatem minovere; sed potius
augere, & promovere: cum solam tollat
penitentia absolvendi à criminibus, à le-
concilia; alias nec poterit Ordinarius ab-
solvere ab excommunicatione ob clerici
percussionem. Minus verum est, quod de
Bulla Cœna Domini dicetur in illa enim
non fertur censura aduersus immunitatis
violatores, sed libertatis, & non cuiuscumque,
sed specialis. Et licet in Bulla Grego-
rii dicatur, violatores immunitatis à
priestscripsit fluctuare ipso facto censitas

Iaias contra libertatis, iuris, & immunitatis
Ecclesiastice violatores illis nominibus li-
bertatis, iuris & immunitatis idem ex-
poniuntur, & claritatis gratia apponuntur.
Plura mitto.

DVBIVM LXVII.

As in casibus non exceptis tradendis
sent ad Clericos iudicii faculari delin-
quentes, recepto prius iuramento
de pena corporalis securitate, si re-
paugnent ipsi delinquentes?

E Tanti repugnant delinquentes tra-
246. *de iniunctis, 17. questione 4. & ibi Glos. sunt.*
& Arcadicac. Sio suar. como primo de Relig.
Litteris capit. 13. post numerum tertium Azor.
p. secunda l. nono capite 9. question. 10. Syl-
vest. o. immunitas 3. numero quartu Alexand.
conf. 415. numero 5. lib. septimo villagutier.
de extensi. legum, c fin. a numero clauso v. que
ad 14.

Minime possunt delinquentes tradi, si
repugnant etiam praestito de securitate iura-
mento, quia ita praescribunt in cap. Tradodi-
cuntur, 17. questione 4. & ibi Glos. sunt.
Napoli.
Sunt tradi.

Sed immunitas in eo consistit, ut
non possit quis indicatus ab ecclesia extra-
hi, ac indicari. Ergo Ita Abbas ad cap. in-
ter alia, de immunitate Eccles. Farinac append.
de immunitate vlt. n. 344.

Hanc sententiam sequendam esse cre-
do, cuius ratio indubitanter procedit in Ho-
terminis Gregorianis constitutionis: in qua dum sibi
solùn in casibus exceptis extrahit permittit,
& in casibus non exceptis omnino
negatur. Quare quæ haecne dabimus,
spectato iuri Canonici rigore, & Confisi-
tione Gregorianae diximus; non enim
agimus de conueniūne, & privilegiis que
fortassis alieni indulgentia sunt, neque au-
tem dñs in ea privata sive Principium sive na-
tionum, quibus pro doctrina haecne à
nobis tradita, nihil declaratum esse saillit
manus, neque detrahi volumus.

SECTIO